

INVENTERING AV RÖDLISTADE GRODDJUR I LUNDS KOMMUN 1999

LÖKGRODA, STINKPADDA
LÖVGRODA, ÄTLIG GRODA

Projekt Storklandskapet
Landskapsvård och småvatten

LUNDS
KOMMUN

Inventerare och rapportförfattare:

Gunilla Andersson, Stenemaden T Hällestad

Projektledare "Landskapsvård och småvatten":

Peter Johnsen, Park & Naturkontoret, 046-35 52 76

Beställningsadress:

Park & Naturkontoret
Tekniska förvaltningen
Byggmästaregatan 4
222 37 Lund

Omslagsbilder:

Lökgroda, stinkpadda, ätlig groda (Lars Bergendorf) och lövgroda (Peter Johnsen)

Utgiven av:

Lunds kommun, Tekniska förvaltningen, 2000

Innehåll

Inledning.....	3
Inventeringsmetodik	5
Inledning lökgroda	7
Lökgroda (från artdatabanken)	8
Lokaler	10
Karta 1:20 000	15
Inledning stinkpadda	17
Stinkpadda (från artdatabanken)	18
Lokaler	20
Karta 1:20 000	26
Inledning lövgroda	28
Lövgroda (från artdatabanken)	29
Lokaler	31
Karta 1:20 000	40
Inledning ätlig groda	43
Ätlig groda (från artdatabanken)	44
Lokaler	46
Karta 1:20 000	75
Lista över koordinater	78
Karta över inventeringsområde	80
Tack	83
Referenser	84

Inledning

Denna inventering har utförts inom ramen för Projekt Storklandskapet - Landskapsvård och småvatten, som är en del av Lunds kommuns lokala investeringsprogram för ökad ekologisk hållbarhet i samhället. Syftet med projektet är bland annat att bevara och återskapa värdefulla naturmiljöer, bevara och öka den biologiska mångfalden samt förbättra levnadsbetingelserna för hotade arter. Projektet startade 1998 och ska vara avslutat 2001.

I Lunds kommun finns flera hotade grod- och paddarter. Lökgrodan klassas enligt den nationella listan över sällsynta ryggradsdjur som "akut hotad", stinkpadda och lövgroda som "sårbara", medan ätlig groda betraktas som "hänsynskrävande".

Syftet med inventeringen har bland annat varit att få en aktuell bild av dessa fyra groddjurs status inom kommunen. I samband med inventeringen har en beskrivning av lokalerna gjorts, inklusive en bedömning av hotbild och förslag till åtgärder. Dessa uppgifter kommer att vara vägledande för fortsatta åtgärder för att gynna groddjuren, såväl inom som utom projektet. Exempel på sådana åtgärder är rensning och nyanläggning av lekvatten. Uppgifterna om förekomst och antal av de olika grodarterna kommer också att ligga till grund för en utvärdering av de åtgärder som kommer att utföras inom Projekt Storklandskapet - Landskapsvård och småvatten.

Tillägg januari 2000:

Under hösten 1999 har 13 stycken dammar anlagts eller rensats inom Revingefältet. Fyra av dessa ligger i anslutning till Krankesjöns västra strand. De övriga ligger kring Svarta hål och Sandby mosse samt området däremellan.

Inventeringsmetodik

Under 1999 inventerades lökgroda *Pelobates fuscus*, stinkpadda *Bufo calamita*, lövgroda *Hyla arborea* och ätlig groda *Rana esculenta* inom delar av Lunds kommun. För lökgroda och stinkpadda inventerades ett område från Flyinge i väster till Vomb i öster. För lövgroda och ätlig groda inventerades delar av Häckebergaområdet i den södra delen av kommunen, (se sid. 80). Inventeringarna genomfördes mellan den 20 april och 23 juni.

Inventeringens målsättning var att uppskatta antalet spelande hannar av respektive art för varje potentiellt intressant eller tidigare känd lokal. För stinkpaddan omfattade uppdraget att även undersöka om reproduktion skett. Notering om reproduktion hos stinkpadda gjordes vid varje inventeringstillfälle, men särskilt vid ett besök i juni då förekomst av yngel noterades.

Inventeringen genomfördes genom att tidigare kända eller potentiellt intressanta lokaler besöktes vid en för respektive art lämplig tidpunkt på dygnet och säsongen, se Tabell 1. Vissa arter (stinkpadda, lövgroda och till stor del ätlig groda) har ett spelläte som hörs på stort avstånd varför inventering för dessa kunde genomföras med bil/cykel. För lökgroda, med betydligt svagare spelläte (hörs endast några få meter), har varje potentiellt intressant damm måste besökas och avlyssnas. För lökgroda har upprepade besök vid intressanta dammar genomförts för att säkerställa att eventuella spelande djur skulle observeras.

För varje lokal där förekomst av någon av de aktuella arterna kunde konstateras genomfördes senare under säsongen ett besök för att beskriva lokalen bl. a. med avseende på vegetation och risk för uttorkning. Faktorer som eventuellt kan påverka arternas fortbestånd identifierades och noterades. Vid detta besök genomfördes också en fotodokumentation.

Den föreliggande rapporten har baserats på fältstudier genomförda enligt Tabell 1. Uppgifter om tidigare kända lokaler för arterna har erhållits från publicerad information (Berglund 1976, 1998), samt från forskarna Björn Lardner och Jon Loman vid Ekologiska institutionen, Lunds universitet.

Tabell 1. Inventering av lökgroda, stinkpadda, lövgroda och ätlig groda i Lunds kommun 1999.

	Lökgroda <i>Pelobates fuscus</i>	Stinkpadda <i>Bufo calamita</i>	Lövgroda <i>Hyla arborea</i>	Ätlig groda <i>Rana esculenta</i>
Tid på dygnet	Natt	Skymning, natt	Skymning, natt	Dag
Datum	20 april–19 maj	26 april–18 maj	13–25 maj	1–24 juni

Lökgroda *Pelobates fuscus*

Inledning

Lökgrodan är en av våra minst kända grodor; den är helt nattaktiv och tillbringar dagen nergrävd. Den är också Sveriges mest hotade groddjur. Den svenska populationen av lökgroda har under de senaste 30 åren minskat med 99% (Berglund 1998).

Lökgrodan kan leka i många olika typer av vatten. Arten har en relativt lång larvutvecklingsperiod (ca 4 månader, Berglund 1998). Detta medför att framgångsrik reproduktion hos lökgrodan normalt enbart observeras i permanenta vattensamlingar. Inom Lunds kommun är ett fåtal lokaler för lökgroda kända, dels på Revingefältet och dels i Vombområdet.

Att spellätet är mycket diskret och endast hörs några få meter, gör att det är en svårinventerad art där lokaler med förekomst lätt kan förbises. Inventeringen under våren 1999 omfattade 50–75 vatten mellan Flyinge i väster och Vombsjön i öster (se sid. 80). På Sandby mosse konstaterades ett nytt spelställe men det är tveksamt om man kan kalla det en ny lokal och i de tidigare kända lokalerna spelade endast några få hannar per lokal (se Tabell 2).

Med denna utveckling kan lökgrodan inom några år vara helt försvunnen från Lunds kommun. För att försöka motverka denna negativa tendens bör bevarandeåtgärder sättas in. En åtgärd, som redan är beslutad, är att mellan Svarta Hål och Sandby mosse på Revingefältet gräva ett antal dammar och därigenom förhoppningsvis underlätta för ett utbyte av djur mellan de båda populationerna. För att säkerställa Vombpopulationens fortlevnad kan ett antal nya dammar anläggas runt de befintliga vattnen. Därigenom minskas risken för slumpmässigt orsakade utdöenden av denna isolerade population. Denna åtgärd har tidigare föreslagits av Berglund (1998). På Revingefältet utgörs ett av hoten mot lökgrodan av de militära övningarna under våren. Runt lokalen vid Svarta Hål är den militära aktiviteten under övningarna stor och körning med pansarfordon sker tätt intill de båda lekplatserna. Detta leder sannolikt till att en del grodor körs över. Önskvärt vore att ett område runt lekplatserna avlyses från körning med pansarfordon.

Tabell 2. Totalt antal spelande hannar av lökgroda fördelade på olika typer av vatten. Kulturdamm omfattar vatten skapade av människan (torvgravar, mägerhål, etc).

	Kulturdamm	Kärr	Dike
Antal lokaler	3	1	1
Antal spelande hannar	minst 9	2	1

Med tillstånd från ArtDatabanken SLU, återges i nästa kapitel deras faktablad om lökgroda. Faktabladet kan sökas på ArtDatabankens hemsida <http://www.dha.slu.se/>

Pelobates fuscus

lökgroda

Pelobatidae AKUT HOTAD

Utbredning och status. Lökgrodan förekommer i Sverige endast i södra och sydvästra Skåne. Det begränsade utbredningsområdet beror främst på att arten är bunden till sandiga eller lättare jordar och undviker skogstrakter. Äldre litteraturuppgifter om förekomst på Gotland har ej kunnat verifieras.

I sydvästra Skåne var arten avsevärt sällsyntare 1975 än 1960. Från perioden 1975–1991 fanns klara indikationer på en fortsatt nedgång av dessa bestånd och många lokaler är numera förstörda p.g.a. urbanisering. Arten inventerades 1993–95 och resultatet visade att en katastrofal nedgång inträffat. Av flera hundra kända lokaler för arten lever den nu endast kvar i cirka 40 småvatten varav mindre än hälften hyser fler än tio spelande hanar.

Ekologi. Lökgrodan lever utom lekperioden uteslutande på land och har för vana att gräva ned sig. Den är bunden till sandiga marker och är nattaktiv. Lökgrodan leker i många typer av vatten; ett viktigt krav är dock att lekvattnen tillräckligt länge håller permanent vatten för den långa larvutvecklingen, vilken tar cirka fyra månader. Är på larvstadiet utsatt för omfattande predation av måsfåglar och hägrar. I Skåne övervintrar den från oktober-november till början av april. Vid mildt väder kan de dock observeras vid lekvattnen redan i mars. Leker från mitten av april till slutet av maj.

Hot. Det som främst hotar arten i Sverige är utvecklingen av det moderna jord- och skogs-bruket och den allmänna urbaniseringen av sydvästra Skåne. Med den utvecklingen följer även en intensivare trafik på ett allt tätare vägnät. Åtskilliga lökgrodor tvingas, speciellt på våren på väg mot lekvattnen, att korsa vägar, varvid många körs ihjäl. På flera lokaler i sydvästra Skåne, där vägarna avskär lekplatsen från övriga biotoper, är arten redan lokalt utrotad. Många mörkelgravar krymper i storlek genom kontinuerlig stenfyllnad och blir samtidigt riskabla lekmiljöer, då djuren kan ha svårt att ta sig därifrån efter avslutad lek. Samma problem drabbar de nymetamorfoserade lökgrodorna på hösten. Ibland dumpas i dessa vatten emballage med rester av bekämpningsmedel och andra jordbrukskemikalier. Vissa småvatten inom lökgrodans biotoper kan därför vara så förgiftade att groddjursfaunan helt slagits ut. Under senare år har allt fler småvatten också förstörts som grodlokaler genom inplantering av fisk och kräftor. Ytterligare hot mot arten misstänks vara den djupare plöjningen av åkermarken samt skogsplantering på f.d. åkrar som omgivit artens lekvatten.

Åtgärder. Lökrodans viktigaste områden måste i fortsättningen skyddas bättre mot förstörelse vid urbanisering, vägdragning och annan exploatering. I några fall kan det vara nödvändigt med reservatsbildning. Vidare måste det bli bättre kontroll över hur man hanterat småvatten i jordbrukslandskapet så att inte ytterligare lokaler förstörs genom igenfyllning, dumpning eller förgiftning. Slutligen bör man vara noga med att inte ge tillstånd till inplantering av fisk eller kräftor i de viktigaste reproduktionslokalerna.

Det är angeläget att ytterligare undersöka detaljer i artens totala utbredning och status. Förändringar som skett i och omkring lekvattnen måste analyseras noggrant för att snarast kunna sätta in skyddsåtgärder och nödvändiga biotopvårdande insatser.

Övrigt. Utländska namn – NO: Løkfrosk, DK: Løgfros, FI: Kaivajasammakko, D: Knoblauch-kröte, F: Pelobate brun, GB: Spade Foot Toad.

Litteratur

- Ahlén, I. och Berglund, B. 1980. Hotade och sällsynta groddjur - Status, miljökrav och förslag till åtgärder. Statens Naturvårdsverk PM 1383.
Berglund, B. 1975. Lökrodans utbredning och status i Skåne. Skånes Natur 62: 104–109.
Berglund, B. 1976. Inventering av Skånes sällsynta groddjur. Statens Naturvårdsverk PM 765.
Berglund, B. 1979. Något om groddjursfaunan mellan Romeleåsen och Fyledalen. Skånes Natur årsbok (1979) 66: 70–75.

- Berglund, B. 1993. Minst känd och mest hotad. Arter på fallrepet. Hotade växter och djur i Skåne. Del 1. Skånes Natur årsbok (1993) 80: 56–65.
- Gislén, T. och Kauri, H. 1959. Zoogeography of the swedish amphibians and reptiles with notes on their growth and ecology. Acta Vertebratica 1(3): 191–397.

ArtDatabanken 1997-12-09. Faktablad: *Pelobates fuscus* – lökgröda. Förf. Boris Berglund 1988. Rev. Ingemar Ahlén 1995.

© ArtDatabanken, SLU 1997

Lokaler lökgroda

Beskrivning av lokal och omgivning

Ganska stort, tämligen djupt vatten i gammal torvgrav. Behåller vattennivån under sommaren med endast små variationer. Dammen hyser en del vegetation i vattnet huvudsakligen gul svärdslilja och kaveldun. Vattnet är omgivet av täta *Salix* spp.-bestånd och en del träd, huvudsakligen björk. En stor del av strandlinjen är bevuxen med älggräs. Hela lokalen är omgiven av betesmark men stängslad, därigenom är skyddad från betesdjur. Lokalen består av flera mer eller mindre sammanhängande vatten, men lek har endast observerats i den västra dammen. Mindre grusväg längs lokalens norra sida.

Klassning

Tidigare känd lokal

Lokal

Ö Sandby mosse (Revinge mosse)

Lokalnummer

Pf 01

Typ av vatten

Torvgrav

Observation av spel 1999

Spel av som mest 2 hannar den 21 april 22:00–23:15. Den 20 april 22:45 och den 6 maj 00:35 spelade en hane. Vid besök 20, 23, 27 april observerades inget spel.

Hotfaktorer

Närhet till väg tillsammans med avskilt läge gör att dammarna och området runt dem ibland används som avstjälningsplats. Fara för dumpning av lösningsmedel eller kemikalier.

Åtgärder

Viss röjning av *Salix* spp.-bestånden som nu ökar i yta.

Lokal

Ö Sandby mosse (Revinge mosse) norr om vägen

Lokalnummer

Pf 02

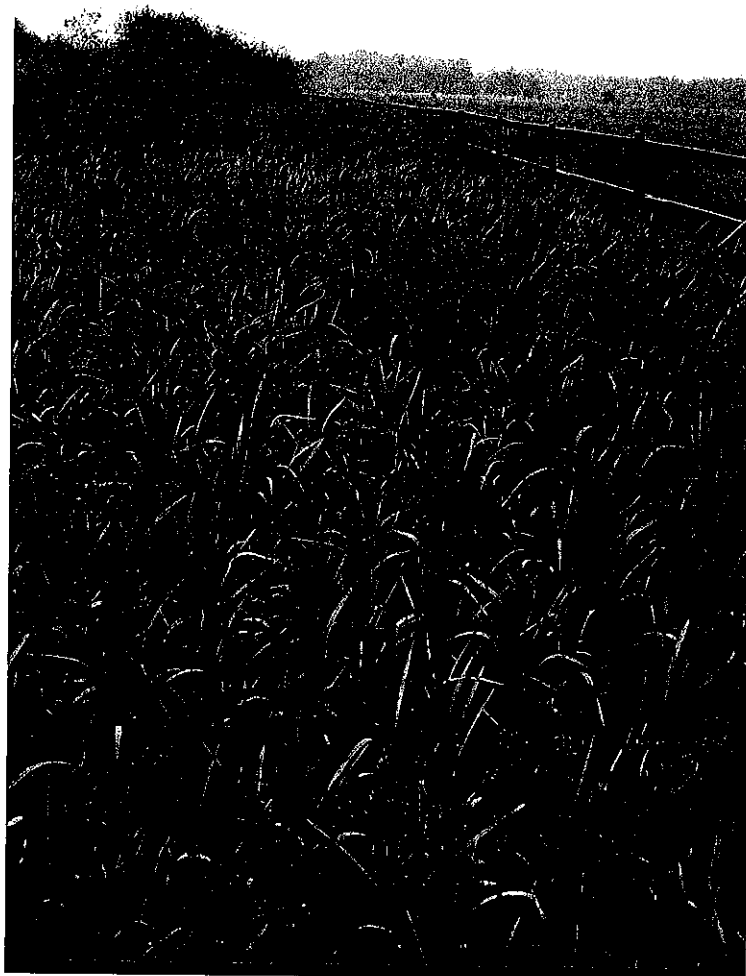
Typ av vatten

Långsträckt dike.

Beskrivning av lokal och omgivning
Långsträckt dike som löper i väst-östlig riktning längs N Sandby mosse (Revinge mosse). Vattennivån varierar under säsongen och diket kan delvis torka ut under sommaren. Vegetationen längs och i diket består mest av videört, *Alopecurus* spp. älggräs, ängsbräsma, *Juncus* spp., dunört och gul svärdsilja. Enstaka buskar av *Salix* spp. växer också längs diket. Lokalen gränsar i norr till inhägnad betesmark och en mindre grusväg avgränsar lokalen söderut.

Klassning

Ej tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Lokalen besökt fem gånger under våren (20, 21, 23, 27 april och 6 maj) men spel endast observerat 21 april av 1 hanne 22:00–23:15.

Hotfaktorer

Närhet till väg tillsammans med avskilt läge gör att dammarna och området runt dem ibland används som avstjälningsplats. Fara för dumpning av lösningsmedel eller kemikalier.

Åtgärder

Försiktig röjning av diket som nu delvis håller på att växa igen.

Lokal

N Svarta Hål

Lokalnummer

Pf 03

Typ av vatten

Märgelgrav

Beskrivning av lokal och omgivning

Mindre (ca 10 x 20 m) tämligen grund damm som håller vatten hela sommaren. Vegetationen i dammen består mestadels av kaveldun och enstaka *Salix* spp.-buskar längs kanterna. Lokalen omges av mager vall som fläckvis övergår i hed. Området betas också på sensommaren. Dammen har varit inhägnad under tidigare år men under maj 1999 nedmonterades staketet längs två sidor.

Klassning

Lokalen känd sedan tidigare med en förekomst av ca 5 hannar per år under 1993–1996 (Berglund 1998).

Observation av spel 1999

Spel av som mest 4 hannar 16 maj 23:00–23:20, men även spel av 1 hanne 24 april (00:10).

Hotfaktorer

Frekventa störningar under mestadels våren då området runt dammen utnyttjas flitigt för körning med pansarfordon. Grodor som vistas runt dammen löper sannolikt stor risk att bli överkörda.

Åtgärder

Önskvärt att avsätta ett område runt dammen som är skyddat för pansarfordonskörning under våren.

Lokal

Svarta Hål

Lokalnummer

Pf04

Typ av vatten

Kärr

Beskrivning av lokal och omgivning

Långsträckt kärrområde med vissa partier av öppet vatten. Vegetationen i och kring kärret består bl a av *Salix* spp., *Equisetum* spp., vattenblink och svalting. Runt kärret finns en väl etablerad gles tallskog. Kärret torkar delvis ut under sommaren dock inte helt. Lokalen omges av flera spår för pansarfordon.

Klassning

Tidigare klassisk lokal för lökgroda dock ej hörd här under senare år.

Observation av spel 1999

Spel av 2 hannar 16 maj 23:40. Spel endast i den norra delen av kärret.

Hotfaktorer

Frekventa störningar under mestadels våren då området runt dammen utnyttjas flitigt för körning med pansarfordon och även för körning med enduro-motorcyklar. Grodor som vistas runt kärret löper sannolikt stor risk att bli överkörda.

Åtgärder

Önskvärt att avsätta ett område runt kärret som var skyddat för körning med pansarfordon och motorcyklar under våren.

Lokal

Vombs Norregård

Lokalnummer

Pf 05

Typ av vatten

Torvgrav

Beskrivning av lokal och omgivning

Medelstort vatten med bl a kaveldun och *Carex* spp. Vattnet omgivet av björk, asp och buskar av *Salix* spp. Norr och söder är lokalen omgiven av betesmark som är fuktig på gränsen till kärrartad medan den på västra och södra sidan är torr och sandig. Lokalen har tidigare varit inhägnad men nu är staketet till stor del borta.

Klassning

Tidigare känt lekvatten.

Observation av spel 1999

Spel av minst 3 hannar 19 maj 23:00.

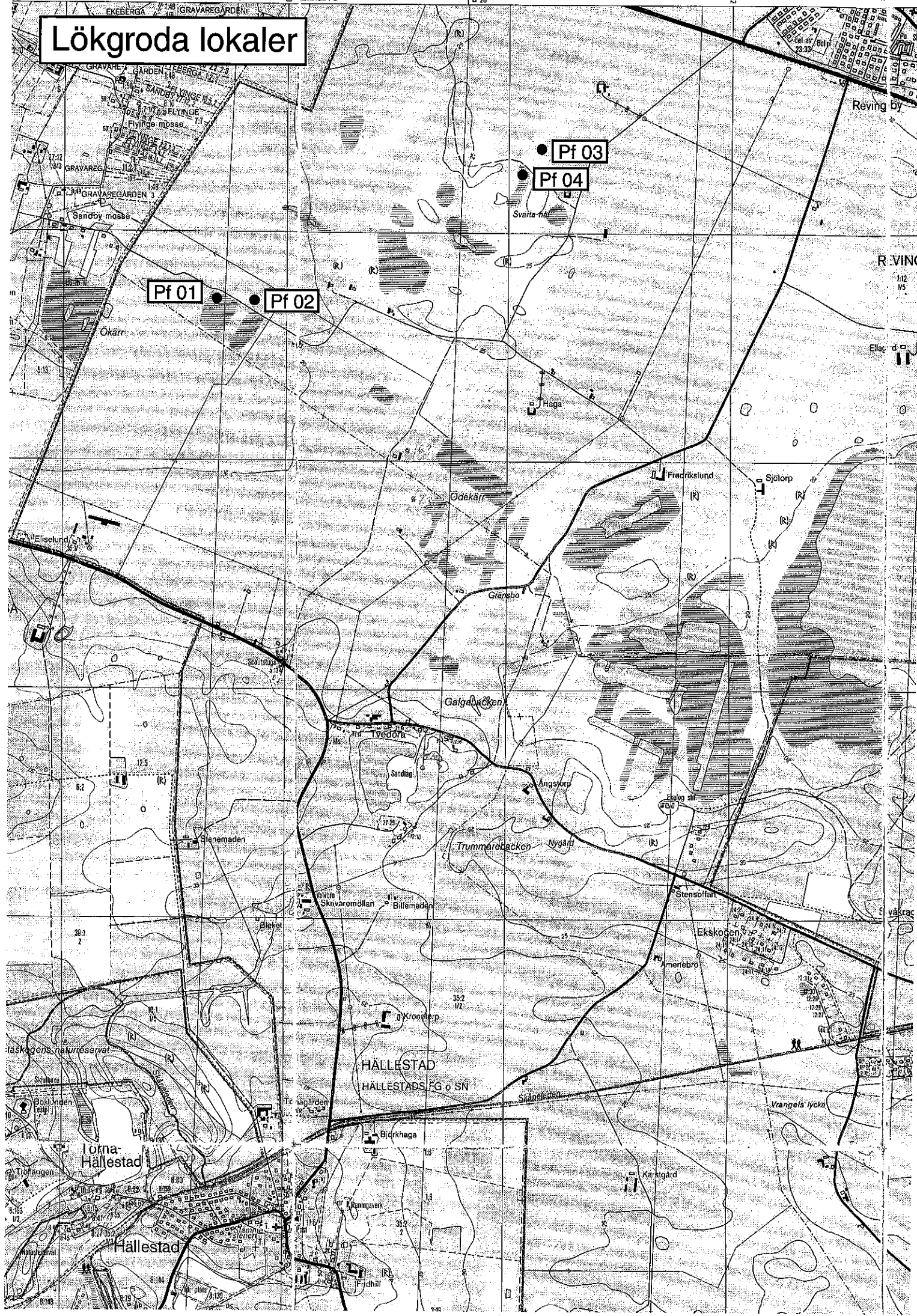
Hotfaktorer

Hårt tryck av betande djur.

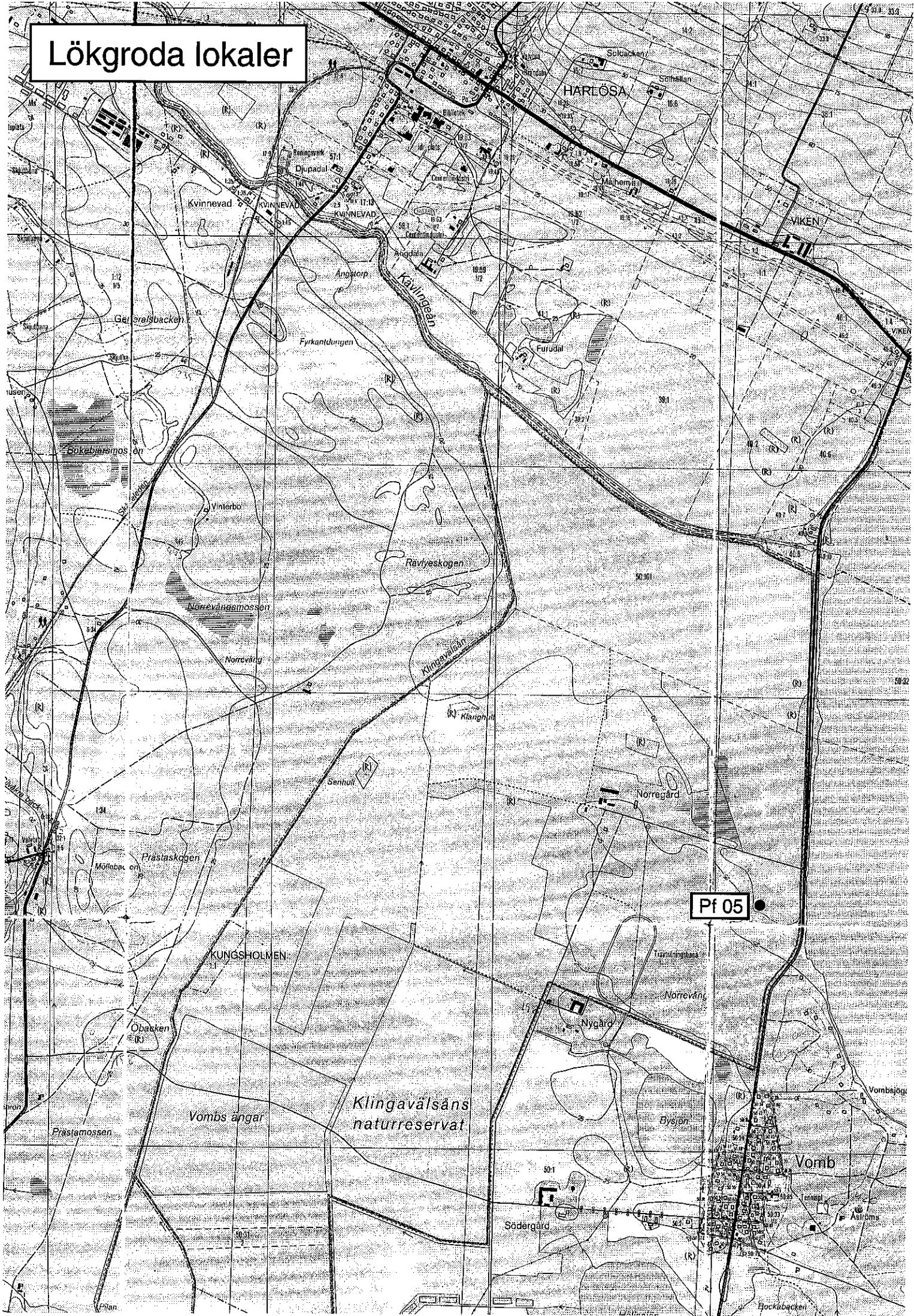
Åtgärder

Nytt staket runt åtminstone delar av dammen.

Lökgroda lokaler

Lökgröda lokaler

Stinkpadda *Bufo calamita*

Inledning

Stinkpaddan är den minsta av Sveriges paddor och finns i Lunds kommun på Revingefältet. Stinkpaddan kan leka i många typer av vatten samt även i temporära vattensamlingar. På Revingefältet är det denna sistnämnda biotop som oftast utnyttjas (se Tabell 3). Stinkpaddan har en utdragen lekperiod och leken sker i intervaller, på de främsta lokalerna från april till in i juli (Berglund 1976). Under leken kan spellätet höras på långt håll (1–2 km, under gynnsamma förhållanden längre).

Stinkpaddan har tidigare även funnits vid vattenverket i Vomb men där har arten inte hörts spela under senare år (Björn Lardner muntligen). Lokalen vid Tvedöra (ett vattenfyllt sandtag) har också saknat spelande stinkpaddor de senaste åren (personlig observation). Nedgången vid Tvedöra kan bero på att sandtagets karaktär har förändrats och att den damm som hyste de flesta paddorna har fyllts igen. Den senaste lek som observerats i Tvedöra var i en temporär vattensamling sydväst om sandtaget (personlig observation).

Under 1999 års inventering (för inventeringsområde, se lökgroda) hittades två nya lokaler på Revingefältet, en vid Stenemaden (ca 700 m från Tvedöra) och en lokal norr om Sandby mosse. Vid vardera av båda dessa lokaler spelade endast en hanne och spel observerades endast en kväll. En ny lokal hittades också vid Harlösa, strax utanför kommungränsen, i ett sandtag (i en del där sandbrytningen upphört).

Reproduktion förekom på tre lokaler. Två lokaler låg vid Ella gård på Revingefältet och den tredje i sandtaget vid Harlösa.

Utvecklingen för stinkpaddan inom Lunds kommun är långt ifrån positiv. Den nuvarande numerärt största lokalen, vid Ella gård inom Revingefältet, kan också vara i farozonen. Området används aktivt för körning med pansarfordon under de militära övningarna på våren. På grund av närheten till regementet nyttjas området också regelbundet under övriga delar av året. Stinkpaddan utnyttjar här för sin lek vattenfyllda stridsvagnsspår. Kombinationen av paddans förekomst i stridsvagnsspåren samt att de fortfarande vattenfyllda spåren efter de militära övningarnas slutharvas, utgör ett akut hot mot populationens fortlevnad. Harvningen omöjliggjorde reproduktionen under 1998 (Björn Lardner muntligen).

Militären har nu gjorts uppmärksam på detta problem och under våren 1999 harvades inte de områden där stinkpaddan lekte. Här skulle det vara önskvärt att det område som föredras av stinkpaddan kunde avlysas för körning åtminstone under våren och försommaren då koncentrationen av paddor är som störst. Beslut att inte harva området bör också förankras centralt inom regementsledningen.

Den aktuella populationen kan också hotas av torka under sommaren. I ett längre perspektiv kan en artificiellt ökad vattentillgång i det aktuella området vara tänkbart som en skötselåtgärd.

Tabell 3. Totalt antal spelande hannar av stinkpadda fördelade på olika lokaler och observation av reproduktion. Inom parentes är lokalen i Eslövs kommun inräknad.

	Tidigare dike	Temporära vattensamlingar i stridsvagnsspår	Tidigare sandtag
Antal lokaler	1	3	1 (2)
Antal spelande hannar	1	minst 14	1 (11)
Reproduktion (antal lokaler)	–	2	– (1)

Med tillstånd från ArtDatabanken SLU, återges i nästa kapitel deras faktablad om stinkpadda. Faktabladet kan sökas på ArtDatabankens hemsida <http://www.dha.slu.se/>

Bufo calamita

stinkpadda

Bufonidae SÅRBAR

Utbredning och status. Stinkpaddan är en västeuropeisk art med en i Sverige sydvästlig utbredning. Den svenska utbredningen omfattar ett 30-tal större och mindre öpopulationer från Smögen i mellersta Bohuslän till Göteborgs södra skärgård, vidare enstaka mindre populationer längs hallandskusten vid Varberg och Halmstad, mer eller mindre sammanhängande förekomster längs delar av Skånes kuster och även enstaka inlandslokaler och möjligen enstaka kust- eller öpopulationer längs Blekinges kust till Karlskrona, utanför vilken Utklippan har en väl dokumenterad population. Några av öpopulationerna på västkusten är stabila och innehåller flera tusen vuxna djur, men de flesta är relativt små med några tiotal till några hundra vuxna djur. Populationerna på västkusten beräknas omfatta 5 000–10 000 vuxna djur. I Halland har endast enstaka djur observerats. Arten har gått tillbaka starkt i Skåne, särskilt på inlandslokalerna som i de flesta fall är förstörda. Populationerna i Skåne beräknas omfatta 2 000–4 000 djur. Situationen i Blekinge är mer oklar, men här återstår troligen bara några få småpopulationer. Utklippan har dock en stabil förekomst på några hundra vuxna djur. Arten reproducerar sig oregelbundet på många lokaler och tycks "försvinna" vissa år för att sedan återkomma på samma lokaler. Generellt har arten gått tillbaka i de flesta delarna av utbredningen, särskilt i Blekinge och i Skånes inland.

Ekologi. Stinkpaddan i Halland, Skåne och Blekinge leker mestadels i grunda och vegetationsrika småvatten, vikar i större vatten och sjöar eller t.o.m. längs havsstränder. Vid en salthalt upp till tio promille utvecklas ägg och larver normalt. Den omgivande biotopen kan vara fuktiga betade ängsmarker eller, vanligare, sandiga torrängar eller sanddynområden. Lokalt i Blekinge och längs Skånes ostkust leker arten i små, ofta vegetationsfattiga, hållkar. Inlandslokalerna ligger främst inom grus- och sandtäkter i hedområden med lätta jordar. I Bohuslän lever stinkpaddan på kala klippöar i den yttre skärgården och den har här ett något avvikande utseende och biotopval jämfört med sydsvenska och kontinentala populationer.

Arten har en långt utdragen lekperiod från början av april till början av augusti och olika honor i en och samma population kan dels lägga ägg vid olika tidpunkter, dels ha olika reproduktionsstrategier. Enstaka honor kan också lägga ägg vid två olika tillfällen under samma säsong. Metamorfoserade småpaddor kan vissa år påträffas redan från slutet av juni till början av oktober då övervintringen normalt börjar.

Hot. I delar av Skånes kusttrakter, speciellt längs Öresund, är biotoperna för stinkpaddan mycket lika de miljöer som den grönläckiga paddan föredrar. I dessa områden är hoten mot de två arterna därför likartade. Igenväxning av tidigare betade strandängar och en omfattande dikning av grunda våtmarker är ett stort hot. På inlandslokalerna i Skåne sker ofta schaktning i sand- och grustäkter så att befintliga lekvatten förstörs. Många av grus- och sandtagen blir efter avslutad drift soptippar, växer igen med sly eller fylls igen. Stinkpaddan drabbas också hårt av bilismen genom sin benägenhet att natttid vandra över stora områden på födosök. I Bohuslän leker stinkpaddan i små hållkar som på vissa öar hotas av föroreningar och ett stort tryck från turismen.

Åtgärder. Det är nödvändigt att ta stor hänsyn till stinkpaddans biotoper vid den fysiska planeringen. Lekvattnen måste skyddas mot förstörelse, förorening, utdikning, tippning, igenfyllning etc. och omgivningarna kring de viktigaste lokalerna bör skyddas mot alltför intensiv trafik och mot bebyggelse. I grustag med dammar som hyser stinkpadda borde man istället för igenfyllning pröva möjligheterna att bevara vattenmiljöerna. Genom att grustäkt bedrivits kan grundvattennivån ha sänkts varför omgivande grodvatten torkat ut eller blivit för grunda. Vattensamlingarna i grustagen kan därför vara de sista platserna där paddorna lever kvar. För att förhindra fortsatt förstörelse av lekvatten på bergiga öar, t.ex. i Bohuslän, bör man dels ge allmänheten information om vilken skada nedskräpning och förorening kan vålla, dels tillhandahålla båtfolket en bättre service för tillvaratagande av sopor och latrin.

Kunskaperna om artens utbredning är lokalt goda men fortfarande krävs det en noggrannare genomgång av vissa dåligt undersökta delar av utbredningsområdet liksom att återkommande kontroller av förut väl kända populationer sker. Sådan uppföljning kan planeras med olika intensitet och olika långa intervall

för skilda delar av utbredningsområdet, bl.a. beroende på hotbilder och populationernas utveckling. Det är också nödvändigt att undersöka den genetiska variationen hos öpopulationer av olika storlek och grad av isolering i Bohuslän för att kunna bedöma det genetiska utbytet mellan olika populationer och risken för inavelsdepression. Den genetiska undersökningen, som pågår för närvarande (1994), skall även försöka besvara frågan om de bohuslänska stinkpaddornas ursprung och möjliga genetiska särart, vilket i så fall måste beaktas i bevarandearbetet.

Övrigt. Utländska namn – NO: Strandpadde, DK: Strandtudse, FI: Haisukonna, D: Kreuz-kröt, F: Crapaud calamite, GB: Natterjack.

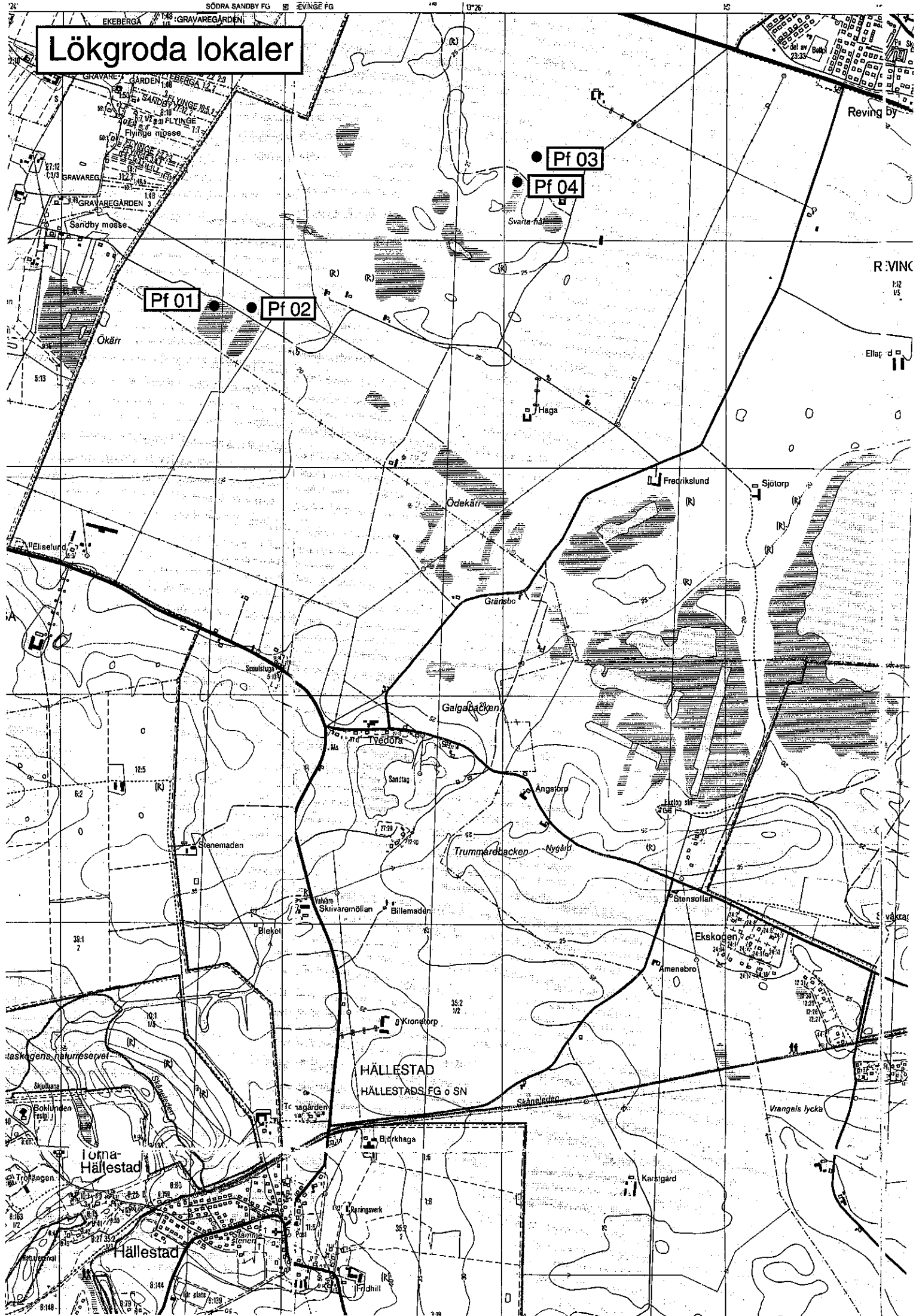
Litteratur

- Ahlén, I. och Berglund, B. 1980. Hotade och sällsynta groddjur – status, miljökrav och förslag. SNV PM 1383, Stockholm.
- Ahlén, I., Andrén, C. och Nilson, G. 1995. Sveriges grodor, ödlor och ormar. ArtDatabanken och Naturskyddsföreningen. Uppsala och Stockholm. 2:a uppl.
- Andrén, C. och Nilson, G. 1979. Om stinkpaddans (*Bufo calamita*) utbredning och ekologi på den svenska västkusten. Fauna och flora 71: 121–132.
- Andrén, C. och Nilson, G. 1985. Habitat and other environmental characteristics of the natterjack toad, *Bufo calamita* Laur., in Sweden. Brit. J. Herpetol. 6: 419–424.
- Andrén, C. och Nilson, G. 1985. Breeding pool characteristics and reproduction in an island population of natterjack toads, *Bufo calamita* Laur., at the Swedish west coast. Amphibia-Reptilia 6: 137–142.
- Beebee, T. 1977. Environmental change as a cause of natterjack toad, (*Bufo calamita*) declines in Britain. Biol. Conserv. 11: 87–102.
- Beebee, T. 1979. A review of scientific information pertaining to the natterjack toad *Bufo calamita* throughout its geographical range. Biol. Conserv. 16: 107–134.
- Beebee, T. 1983. The natterjack toad. - Oxford University Press, Oxford.
- Beebee, T., Bolwell, S., Buckley, J., Corbett, K., Griffin, J., Preston, M. och Webster, J. 1982. Observation and conservation of a relict population of the natterjack toad *Bufo calamita* (Laurenti) in southern England over the period 1972–1981. Amphibia-Reptilia 3: 33–52.
- Beebee, T.J.C. och Denton, J.S. 1991. Terrestrial ecology of the natterjack toad *Bufo calamita*. SEH OGM 1991 in Budapest. Congress abstract.
- Berglund, B. 1976. Inventering av Skånes sällsynta groddjur. Statens Naturvårdsverk PM 765.
- Boomsma, J.J. och Arntzen, J.W. 1985. Abundance, growth and feeding of natterjack toads (*Bufo calamita* Laur.) in a four year old artificial habitat. J. Appl. Ecol. 22: 395–405.
- Bregulla, D. 1986. Untersuchungen zur Wasserchemie von Kreuzkröten – Leichge-wässern. Salamandra 22: 173–179.
- Flindt, R. och Hemmer, H. 1970. Vergleichende Untersuchungen über das Larval- und Postmetamorphose-Wachstum von *Bufo calamita* Laur., *Bufo viridis* Laur. und deren Bastarden. Z. wiss. Zool. 181: 317–330.
- Gislén, T. och Kauri, H. 1959. Zoogeography of the Swedish amphibians and reptiles with notes on their growth and ecology. Acta Vertebratica 1(3): 191–397.
- Griffiths, R.A. 1991. Competition between common frog, *Rana temporaria*, and natterjack toad, *Bufo calamita*, tadpoles. SEH OGM 1991 in Budapest. Congress abstract.
- Hemmer, H. och Kadel, K. 1970. Zur Laichplatzwahl der Kreuzkröte (*Bufo calamita* Laur.) und der Wechselkröte (*Bufo viridis* Laur.). Aqua. Terra. 12: 123–127.
- Hemmer, H. och Kadel, K. 1972. Gewichtszustand und Wachstumsverlauf bei der Kreuzkröte (*Bufo calamita* Laur.). Forma et functio 5: 113–120.
- Heusser, H. 1972. Intra- und interspezifische Crowding-effecte bei Kaulquappen der Kreuzkröte *Bufo calamita* Laur. Oecol.(Berl.) 10: 93–98.
- Heusser, H. och Meisterhans, K. 1969. Zur Populationsdynamik der Kreuzkröte, *Bufo calamita* Laur. Vierteljahresschr. Naturforsch. Ges. Zür. 114: 269–277.
- Kadel, K. 1975. Field studies on the survival rate of natterjack larvae (*Bufo calamita*, Laur.). Rev. Suisse Zool. 82: 237–244.
- Mathias, J.H. 1971. The comparative ecologies of two species of Amphibia (*B. bufo* and *B. calamita*) on the Ainsdale sand dunes national nature reserve. Ph. D. Thesis, University of Manchester.
- Niekisch, M. 1981. Beitrag zu Biologie und Schutz der Kreuzkröte (*Bufo calamita* Laur.). Decheniana 135: 88–103.
- Silverin, B. och Andrén, C. 1992. The ovarian cycle in the natterjack toad, *Bufo calamita*, and its relation to breeding behaviour. Amphibia-Reptilia 13: 177–192.
- Societas Europaea Herpetologica 1994. Atlas of European Reptiles and Amphibians. Mapping Committee & Secretariat de la Fauna et de la Flore, Museum National d'Histoire Naturelle, Paris.
- Strömberg, G. 1982. Var finns stinkpadda och grönläckig padda i Blekinge? Blekinges Natur Årsbok 1982, 118–121.

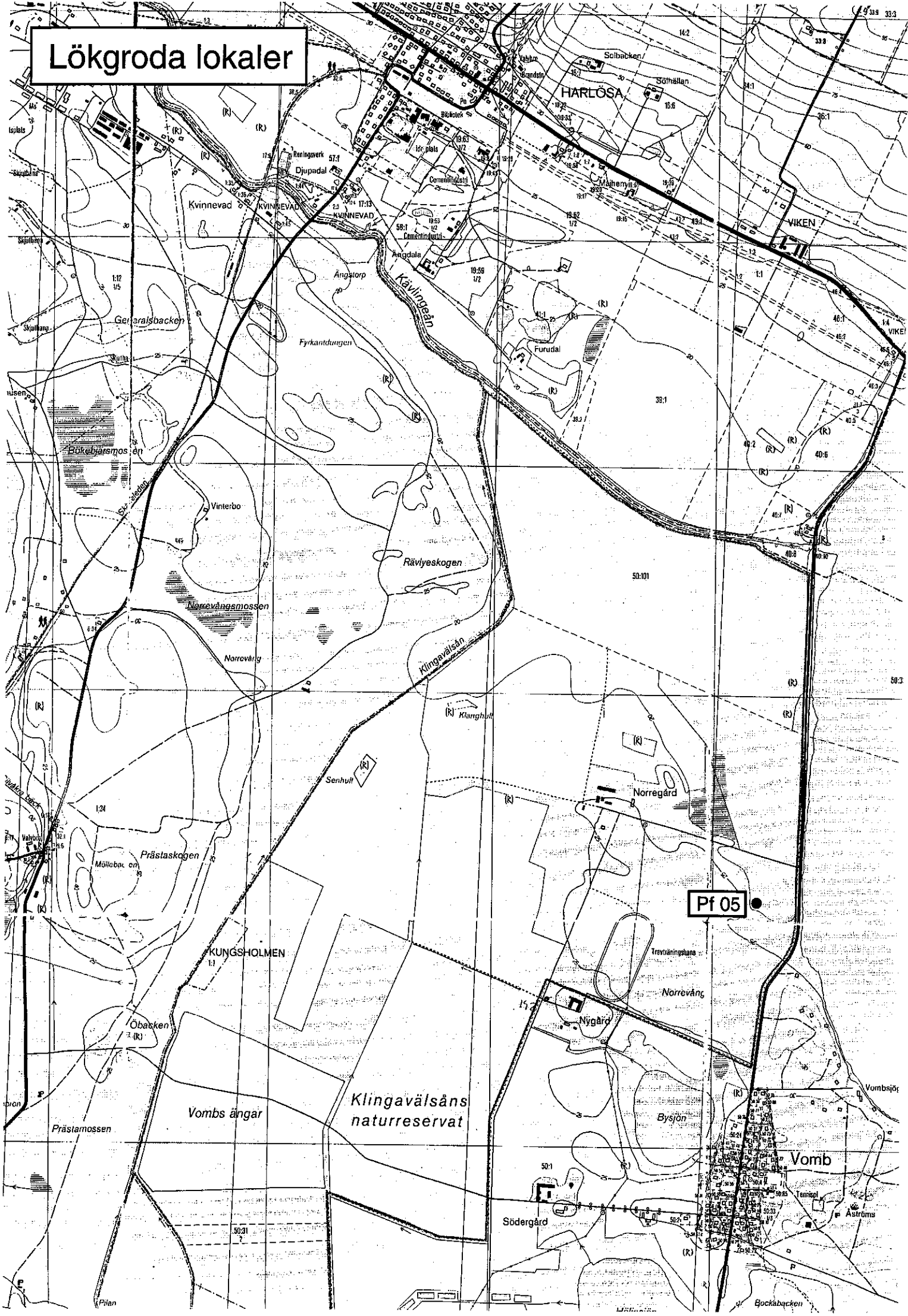
ArtDatabanken 1997-12-09. Faktablad: *Bufo calamita* – stinkpadda. Förf. Claes Andrén & Göran Nilson 1990. Rev. Mats Höggren, Claes Andrén & Göran Nilson 1994.

© ArtDatabanken, SLU 1997

Lökgroda lokaler

Lökgroda lokaler

Stinkpadda *Bufo calamita*

Inledning

Stinkpaddan är den minsta av Sveriges paddor och finns i Lunds kommun på Revingefältet. Stinkpaddan kan leka i många typer av vatten samt även i temporära vattensamlingar. På Revingefältet är det denna sistnämnda biotop som oftast utnyttjas (se Tabell 3). Stinkpaddan har en utdragen lekperiod och leken sker i intervaller, på de främsta lokalerna från april till in i juli (Berglund 1976). Under leken kan spellätet höras på långt håll (1–2 km, under gynnsamma förhållanden längre).

Stinkpaddan har tidigare även funnits vid vattenverket i Vomb men där har arten inte hörts spela under senare år (Björn Lardner muntligen). Lokalen vid Tvedöra (ett vattenfyllt sandtag) har också saknat spelande stinkpaddor de senaste åren (personlig observation). Nedgången vid Tvedöra kan bero på att sandtagets karaktär har förändrats och att den damm som hyste de flesta paddorna har fyllts igen. Den senaste lek som observerats i Tvedöra var i en temporär vattensamling sydväst om sandtaget (personlig observation).

Under 1999 års inventering (för inventeringsområde, se lökgroda) hittades två nya lokaler på Revingefältet, en vid Stenemaden (ca 700 m från Tvedöra) och en lokal norr om Sandby mosse. Vid vardera av båda dessa lokaler spelade endast en hanne och spel observerades endast en kväll. En ny lokal hittades också vid Harlösa, strax utanför kommungränsen, i ett sandtag (i en del där sandbrytningen upphört).

Reproduktion förekom på tre lokaler. Två lokaler låg vid Ella gård på Revingefältet och den tredje i sandtaget vid Harlösa.

Utvecklingen för stinkpaddan inom Lunds kommun är långt ifrån positiv. Den nuvarande numerärt största lokalen, vid Ella gård inom Revingefältet, kan också vara i farozonen. Området används aktivt för körning med pansarfordon under de militära övningarna på våren. På grund av närheten till regementet nyttjas området också regelbundet under övriga delar av året. Stinkpaddan utnyttjar här för sin lek vattenfyllda stridsvagnsspår. Kombinationen av paddans förekomst i stridsvagnsspåren samt att de fortfarande vattenfyllda spåren efter de militära övningarnas slutharvas, utgör ett akut hot mot populationens fortlevnad. Harvningen omöjliggjorde reproduktionen under 1998 (Björn Lardner muntligen).

Militären har nu gjorts uppmärksam på detta problem och under våren 1999 harvades inte de områden där stinkpaddan lekte. Här skulle det vara önskvärt att det område som föredras av stinkpaddan kunde avlysas för körning åtminstone under våren och försommaren då koncentrationen av paddor är som störst. Beslut att inte harva området bör också förankras centralt inom regementsledningen.

Den aktuella populationen kan också hotas av torra under sommaren. I ett längre perspektiv kan en artificiellt ökad vattentillgång i det aktuella området vara tänkbart som en skötselåtgärd.

Tabell 3. Totalt antal spelande hannar av stinkpadda fördelade på olika lokaler och observation av reproduktion. Inom parentes är lokalen i Eslövs kommun inräknad.

	Tidigare dike	Temporära vattensamlingar i stridsvagnsspår	Tidigare sandtag
Antal lokaler	1	3	1 (2)
Antal spelande hannar	1	minst 14	1 (11)
Reproduktion (antal lokaler)	–	2	– (1)

Med tillstånd från ArtDatabanken SLU, återges i nästa kapitel deras faktablad om stinkpadda. Faktabladet kan sökas på ArtDatabankens hemsida <http://www.dha.slu.se/>

Bufo calamita

stinkpadda

Bufonidae SÅRBAR

Utbredning och status. Stinkpaddan är en västeuropeisk art med en i Sverige sydvästlig utbredning. Den svenska utbredningen omfattar ett 30-tal större och mindre öpopulationer från Smögen i mellersta Bohuslän till Göteborgs södra skärgård, vidare enstaka mindre populationer längs hallandskusten vid Varberg och Halmstad, mer eller mindre sammanhängande förekomster längs delar av Skånes kuster och även enstaka inlandslokaler och möjligen enstaka kust- eller öpopulationer längs Blekinges kust till Karlskrona, utanför vilken Utklippan har en väl dokumenterad population. Några av öpopulationerna på västkusten är stabila och innehåller flera tusen vuxna djur, men de flesta är relativt små med några tiotal till några hundra vuxna djur. Populationerna på västkusten beräknas omfatta 5 000–10 000 vuxna djur. I Halland har endast enstaka djur observerats. Arten har gått tillbaka starkt i Skåne, särskilt på inlandslokalerna som i de flesta fall är förstörda. Populationerna i Skåne beräknas omfatta 2 000–4 000 djur. Situationen i Blekinge är mer oklar, men här återstår troligen bara några få småpopulationer. Utklippan har dock en stabil förekomst på några hundra vuxna djur. Arten reproducerar sig oregelbundet på många lokaler och tycks "försvinna" vissa år för att sedan återkomma på samma lokaler. Generellt har arten gått tillbaka i de flesta delarna av utbredningen, särskilt i Blekinge och i Skånes inland.

Ekologi. Stinkpaddan i Halland, Skåne och Blekinge leker mestadels i grunda och vegetationsrika småvatten, vikar i större vatten och sjöar eller t.o.m. längs havsstränder. Vid en salthalt upp till tio promille utvecklas ägg och larver normalt. Den omgivande biotopen kan vara fuktiga betade ängsmarker eller, vanligare, sandiga torrängar eller sanddynområden. Lokalt i Blekinge och längs Skånes ostkust leker arten i små, ofta vegetationsfattiga, hållkar. Inlandslokalerna ligger främst inom grus- och sandtäckter i hedområden med lätta jordar. I Bohuslän lever stinkpaddan på kala klippöar i den yttre skärgården och den har här ett något avvikande utseende och biotopval jämfört med sydsvenska och kontinentala populationer.

Arten har en långt utdragen lekperiod från början av april till början av augusti och olika honor i en och samma population kan dels lägga ägg vid olika tidpunkter, dels ha olika reproduktionsstrategier. Enstaka honor kan också lägga ägg vid två olika tillfällen under samma säsong. Metamorfoserade småpaddor kan vissa år påträffas redan från slutet av juni till början av oktober då övervintringen normalt börjar.

Hot. I delar av Skånes kusttrakter, speciellt längs Öresund, är biotoperna för stinkpaddan mycket lika de miljöer som den grönläckiga paddan föredrar. I dessa områden är hoten mot de två arterna därför likartade. Igenväxning av tidigare betade strandängar och en omfattande dikning av grunda våtmarker är ett stort hot. På inlandslokalerna i Skåne sker ofta schaktning i sand- och grustäckter så att befintliga lekvatten förstörs. Många av grus- och sandtagen blir efter avslutad drift soptippar, växer igen med sly eller fylls igen. Stinkpaddan drabbas också hårt av bilismen genom sin benägenhet att natttid vandra över stora områden på födosök. I Bohuslän leker stinkpaddan i små hållkar som på vissa öar hotas av föroreningar och ett stort tryck från turismen.

Åtgärder. Det är nödvändigt att ta stor hänsyn till stinkpaddans biotoper vid den fysiska planeringen. Lekvattnen måste skyddas mot förstörelse, förorening, utdikning, tippning, igenfyllning etc. och omgivningarna kring de viktigaste lokalerna bör skyddas mot alltför intensiv trafik och mot bebyggelse. I grustag med dammar som hyser stinkpadda borde man istället för igenfyllning pröva möjligheterna att bevara vattenmiljöerna. Genom att grustäkt bedrivits kan grundvattennivån ha sänkts varför omgivande grodvatten torkat ut eller blivit för grunda. Vattensamlingarna i grustagen kan därför vara de sista platserna där paddorna lever kvar. För att förhindra fortsatt förstörelse av lekvatten på bergiga öar, t.ex. i Bohuslän, bör man dels ge allmänheten information om vilken skada nedskräpning och förorening kan vålla, dels tillhandahålla båtfolket en bättre service för tillvaratagande av sopor och latrin.

Kunskaperna om artens utbredning är lokalt goda men fortfarande krävs det en noggrannare genomgång av vissa dåligt undersökta delar av utbredningsområdet liksom att återkommande kontroller av förut väl kända populationer sker. Sådan uppföljning kan planeras med olika intensitet och olika långa intervall

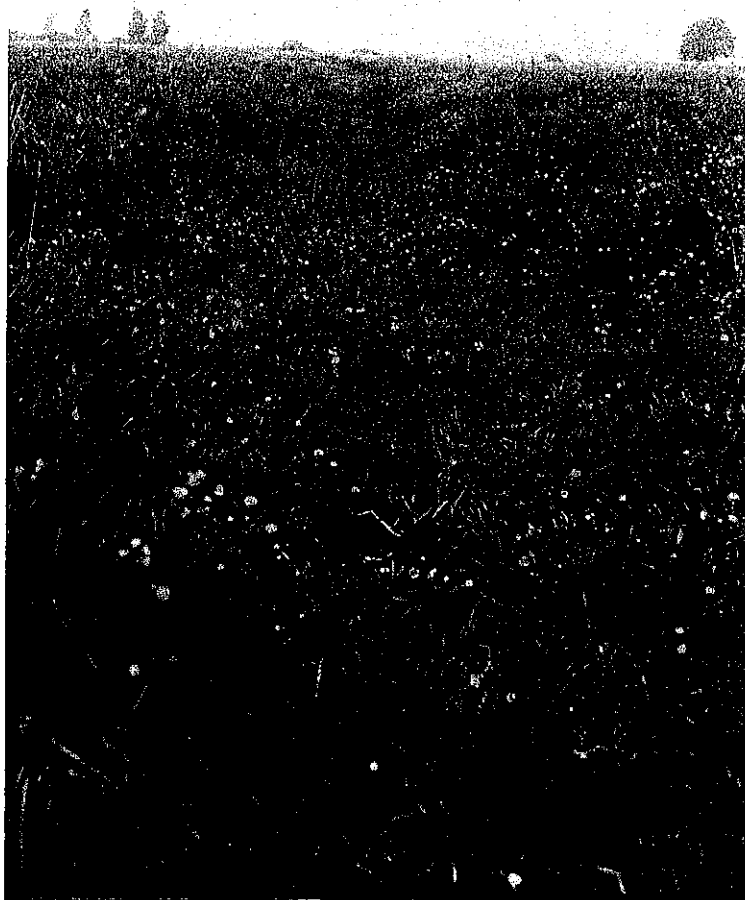
för skilda delar av utbredningsområdet, bl.a. beroende på hotbilder och populationernas utveckling. Det är också nödvändigt att undersöka den genetiska variationen hos öpopulationer av olika storlek och grad av isolering i Bohuslän för att kunna bedöma det genetiska utbytet mellan olika populationer och risken för inavelsdepression. Den genetiska undersökningen, som pågår för närvarande (1994), skall även försöka besvara frågan om de bohuslänska stinkpaddornas ursprung och möjliga genetiska särart, vilket i så fall måste beaktas i bevarandearbetet.

Övrigt. Utländska namn – NO: Strandpadde, DK: Strandtudse, FI: Haisukonna, D: Kreuz-kröt, F: Crapaud calamite, GB: Natterjack.

Litteratur

- Ahlén, I. och Berglund, B. 1980. Hotade och sällsynta groddjur – status, miljökrav och förslag. SNV PM 1383, Stockholm.
- Ahlén, I., Andrén, C. och Nilson, G. 1995. Sveriges grodor, ödlor och ormar. ArtDatabanken och Naturskyddsföreningen. Uppsala och Stockholm. 2:a uppl.
- Andrén, C. och Nilson, G. 1979. Om stinkpaddans (*Bufo calamita*) utbredning och ekologi på den svenska västkusten. Fauna och flora 71: 121–132.
- Andrén, C. och Nilson, G. 1985. Habitat and other environmental characteristics of the natterjack toad, *Bufo calamita* Laur., in Sweden. Brit. J. Herpetol. 6: 419–424.
- Andrén, C. och Nilson, G. 1985. Breeding pool characteristics and reproduction in an island population of natterjack toads, *Bufo calamita* Laur., at the Swedish west coast. Amphibia-Reptilia 6: 137–142.
- Beebe, T. 1977. Environmental change as a cause of natterjack toad, (*Bufo calamita*) declines in Britain. Biol. Conserv. 11: 87–102.
- Beebe, T. 1979. A review of scientific information pertaining to the natterjack toad *Bufo calamita* throughout its geographical range. Biol. Conserv. 16: 107–134.
- Beebe, T. 1983. The natterjack toad. - Oxford University Press, Oxford.
- Beebe, T., Bolwell, S., Buckley, J., Corbett, K., Griffin, J., Preston, M. och Webster, J. 1982. Observation and conservation of a relict population of the natterjack toad *Bufo calamita* (Laurenti) in southern England over the period 1972–1981. Amphibia-Reptilia 3: 33–52.
- Beebe, T.J.C. och Denton, J.S. 1991. Terrestrial ecology of the natterjack toad *Bufo calamita*. SEH OGM 1991 in Budapest. Congress abstract.
- Berglund, B. 1976. Inventering av Skånes sällsynta groddjur. Statens Naturvårdsverk PM 765.
- Boomsma, J.J. och Arntzen, J.W. 1985. Abundance, growth and feeding of natterjack toads (*Bufo calamita* Laur.) in a four year old artificial habitat. J. Appl. Ecol. 22: 395–405.
- Bregulla, D. 1986. Untersuchungen zur Wasserchemie von Kreuzkröten – Leichgewässern. Salamandra 22: 173–179.
- Flindt, R. och Hemmer, H. 1970. Vergleichende Untersuchungen über das Larval- und Postmetamorphose-Wachstum von *Bufo calamita* Laur., *Bufo viridis* Laur. und deren Bastarden. Z. wiss. Zool. 181: 317–330.
- Gislén, T. och Kauri, H. 1959. Zoogeography of the Swedish amphibians and reptiles with notes on their growth and ecology. Acta Vertebratica 1(3): 191–397.
- Griffiths, R.A. 1991. Competition between common frog, *Rana temporaria*, and natterjack toad, *Bufo calamita*, tadpoles. SEH OGM 1991 in Budapest. Congress abstract.
- Hemmer, H. och Kadel, K. 1970. Zur Laichplatzwahl der Kreuzkröte (*Bufo calamita* Laur.) und der Wechselkröte (*Bufo viridis* Laur.). Aqua. Terra. 12: 123–127.
- Hemmer, H. och Kadel, K. 1972. Gewichtszustand und Wachstumsverlauf bei der Kreuzkröte (*Bufo calamita* Laur.). Forma et functio 5: 113–120.
- Heusser, H. 1972. Intra- und interspezifische Crowding-effecte bei Kaulquappen der Kreuzkröte *Bufo calamita* Laur. Oecol.(Berl.) 10: 93–98.
- Heusser, H. och Meisterhans, K. 1969. Zur Populationsdynamik der Kreuzkröte, *Bufo calamita* Laur. Vierteljahresschr. Naturforsch. Ges. Zür. 114: 269–277.
- Kadel, K. 1975. Field studies on the survival rate of natterjack larvae (*Bufo calamita*, Laur.). Rev. Suisse Zool. 82: 237–244.
- Mathias, J.H. 1971. The comparative ecologies of two species of Amphibia (*B. bufo* and *B. calamita*) on the Ainsdale sand dunes national nature reserve. Ph. D. Thesis, University of Manchester.
- Niekisch, M. 1981. Beitrag zu Biologie und Schutz der Kreuzkröte (*Bufo calamita* Laur.). Decheniana 135: 88–103.
- Silverin, B. och Andrén, C. 1992. The ovarian cycle in the natterjack toad, *Bufo calamita*, and its relation to breeding behaviour. Amphibia-Reptilia 13: 177–192.
- Societas Europaea Herpetologica 1994. Atlas of European Reptiles and Amphibians. Mapping Committee & Secretariat de la Fauna et de la Flore, Museum National d'Histoire Naturelle, Paris.
- Strömberg, G. 1982. Var finns stinkpadda och grönfläckig padda i Blekinge? Blekinges Natur Årsbok 1982, 118–121.

ArtDatabanken 1997-12-09. Faktablad: *Bufo calamita* – stinkpadda. Förf. Claes Andrén & Göran Nilson
 1990. Rev. Mats Höggren, Claes Andrén & Göran Nilson 1994.
 © ArtDatabanken, SLU 1997

Lokal

Norr om östra Sandby mosse (Revinge mosse)

Lokalnummer

Bc 01

Typ av vatten

Tidigare dike

Beskrivning av lokal och omgivning

Långsträckt igenfyllt gammalt dike, beläget i fuktig betesmark (kor). Inget öppet vatten. Torkar troligen ut helt under sommaren.

Klassning

Tidigare ej känt lekvatten.

Observation av spel 1999

Spel av 1 hanne 26 april 21:50.

Reproduktion

Ingen.

Hotfaktorer

Reproduktion i lokalen inte möjlig.

Åtgärder

Fördjupning av diket så att det kan hålla permanent vatten.

Lokal

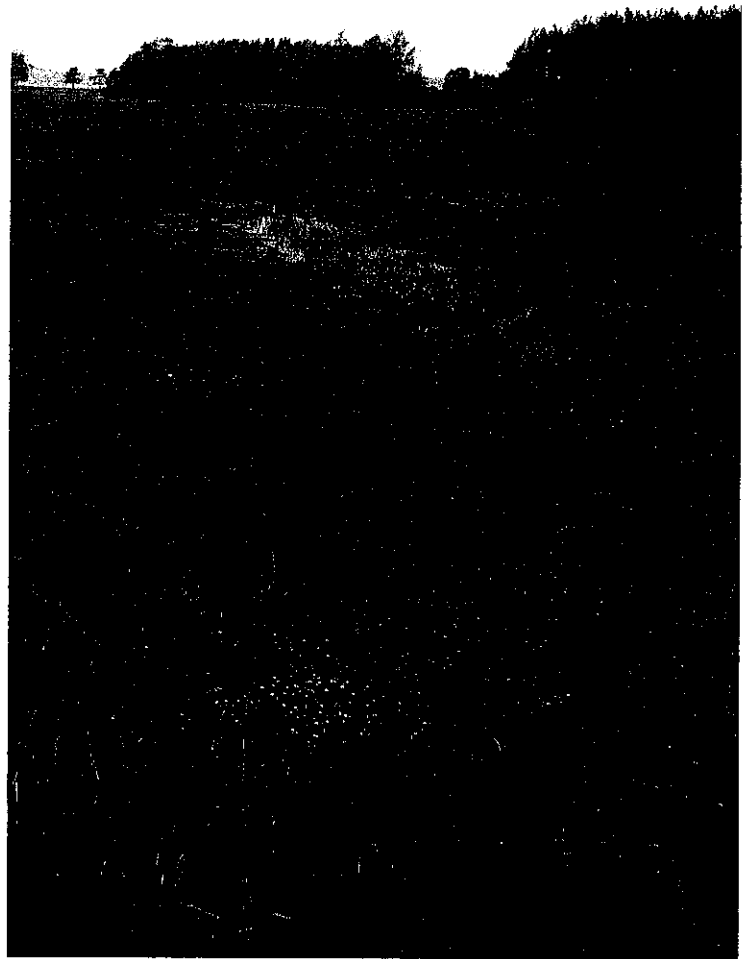
Grustaget Svarta Hål

Lokalnummer

Bc 02

Typ av vatten

Gammalt grustag

Beskrivning av lokal och omgivning

Långsträckt, relativt litet vatten på botten av gammalt grustag. Håller vatten relativt länge men brukar torka under regnfattiga somrar. I mitten av vattnet växer svalting och *Ranunculus* spp. Lokalen omgiven av mager sandmark med gran och tallplantering på östra och norra sidan. Runt om grustaget löper åtskilliga stråk för pansarfordon.

Klassning

Tidigare känt lekvatten men under senare år endast enstaka spelande paddor.

Observation av spel 1999

Spel av 1 hane 26 april 22:00.

Reproduktion

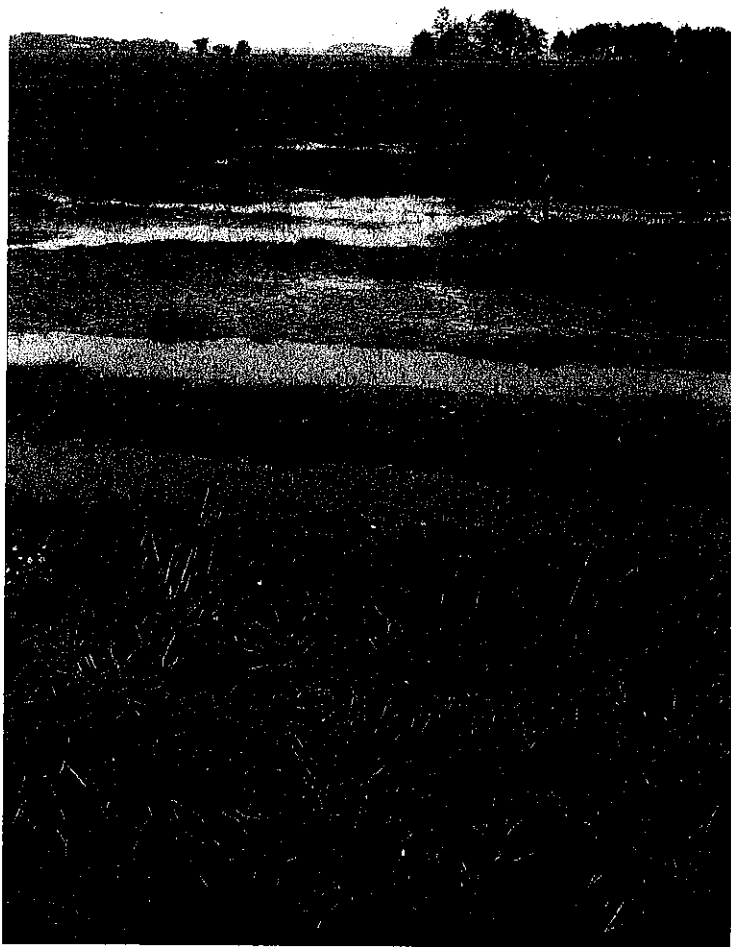
Inga larver har observerats.

Hotfaktorer

Frekventa störningar under mestadels våren då området runt dammen utnyttjas flitigt för körning med pansarfordon och även för körning med enduro-motorcyklar. Grodor som vistas runt kärret löper sannolikt stor risk att bli överkörda.

Åtgärder

Önskvärt om man kunde avsätta ett område runt grustaget som var skyddat för pansarfordon och motorcyklar under våren.

Lokal

S Ella gård

Lokalnummer

Bc 03

Typ av vatten

Temporär vattensamling

Beskrivning av lokal och omgivning

Temporära vattensamlingar i stridsvagnsspår bestående av flera mindre pölar. Lokalen omgiven av vall som lokalt övergår i ej mager hed. Stridsvagnsstråk rakt igenom lokalen. Torkar ut under sommaren.

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Spel av 5–10 hannar 26 april 22:15 men helt tyst mellan 23:30–23:45. Den 27 april spel av 2 hannar 23:45, 10 maj spel av 2 hannar 22:30, 13 maj spel av 3 hannar 22:30–23:10, 16 maj spel av 2–3 hannar 22:50.

Reproduktion

Den 4 juni observerades larver troligen från stinkpadda.

Hotfaktorer

Frekventa störningar under mestadels våren då området utnyttjas hårt för körning med pansarfordon. Sannolik risk för paddor att bli överkörda. Efter avslutade övningar harvas området vilket medför att pölar utplånas och eventuell reproduktion uteblir.

Åtgärder

Under 1999 harvades inte området strax intill pölar efter kontakt med militären. Önskvärt vore att man kunde avlysa en del av fältet söder om Ella gård under våren för körning med pansarfordon. Vidare att förändra områdets karaktär så att uttorkningen minskar.

Lokal

V Ella gård

Lokalnummer

Bc 04

Typ av vatten

Temporär vattensamling

Beskrivning av lokal och omgivning
Temporära vattensamlingar i stridsvagnsspår bestående av flera mindre pölar. Lokalen omgiven av vall som lokalt övergår i ej mager hed. Stridsvagnsstråk rakt igenom lokalen. Torkar ut under sommaren.

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Spel av ca 10 hannar 27 april 23:50, 11 maj spel av ca 7 hannar 22:50–23:25, 13 maj spel av ca 8 hannar 22:30–23:10, 16 maj spel av 5–8 hannar 22:50, 4 juni spel av 3 hannar 16:25.

Reproduktion

Den 4 juni observerades larver troligen från stinkpadda.

Hotfaktorer

Frekventa störningar under mestadels våren då området utnyttjas hårt för körning med pansarfordon. Sannolik risk för paddor att bli överkörda. Efter avslutade övningar harvas området vilket medför att pölar utplånas och eventuell reproduktion uteblir.

Åtgärder

Under 1999 harvades inte området strax intill pölar efter kontakt med militären. Önskvärt vore att man kunde avlysa en del av fältet söder om Ella gård under våren för körning med pansarfordon. Vidare att förändra områdets karaktär så att uttorkningen minskar.

Lokal

Furudal

Lokalnummer

Bc 05

Typ av vatten

Sandtag

Beskrivning av lokal och omgivning

Sandtag som fortfarande är i drift men den del som hyser stinkpaddorna är inte längre i bruk och håller delvis på att växa igen med *Salix* spp. Lokalen består av en djupare grävd del i östra kanten med spridda *Juncus* spp., strandklo och enstaka *Rumex*. Denna del kommer förmodligen att hålla vatten hela säsongen. Resten av lokalen är av tillfällig översvämningskaraktär med *Salix* spp.-buskar och var i år helt torr 4 juni. Lokalen är belägen i Eslövs kommun några hundra meter från Lunds kommungräns.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Spel av 6–10 hannar 27 april 22:50–23:10, 4 maj spel av ca 10 hannar 23:15–23:40.

Reproduktion

Den 27 april observerades en romsträng i den djupare östra delen och en hona och en hanne i amplexus. Den 4 juni observerades larver troligen från stinkpadda. Predation av en trollsländelarv på ett paddyngel observerades också.

Hotfaktorer

Eventuell utvidgning av sandtaget kan utgöra ett hot. Troligt inget problem eftersom den för stinkpaddor intressanta delen verkar vara färdigutnyttjad.

Åtgärder

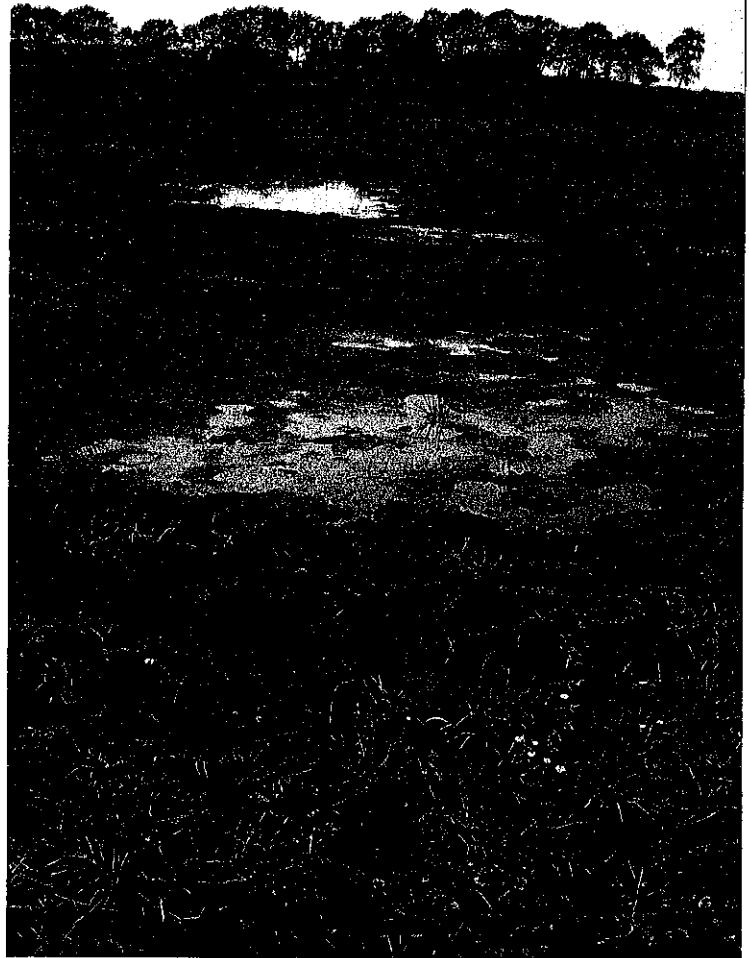
Höjning av vattennivån i östra delen hade varit önskvärt eftersom viss risk för uttorkning föreligger. Man bör också hålla efter *Salix* spp.-beståndet. Längre fram i tiden då sandbrytningen upphör och området ska återställas bör detta ske så att lokalen också i framtiden kan hysa stinkpaddor.

Lokal

Stenemaden

Lokalnummer

Bc 06

Typ av vatten

Temporär vattensamling

Reproduktion

Ingen.

Beskrivning av lokal och omgivning

Temporära vattensamlingar i stridsvagnsspår. Lokalen omgiven av tämligen mager betesmark (kor). Torka ut under sommaren. Stridsvagnsstråk rakt genom och vid sidan av lokalen.

Hotfaktorer

Frekventa störningar under mestadels våren då området utnyttjas hårt för körning med pansarfordon. Sannolik risk för paddor att bli överkörda. Efter avslutade övningar harvas området vilket medför att pölarna utplånas och eventuell reproduktion uteblir.

Klassning

Tidigare ej känd lokal, men i närheten av den tidigare kända Tvedöra-populationen.

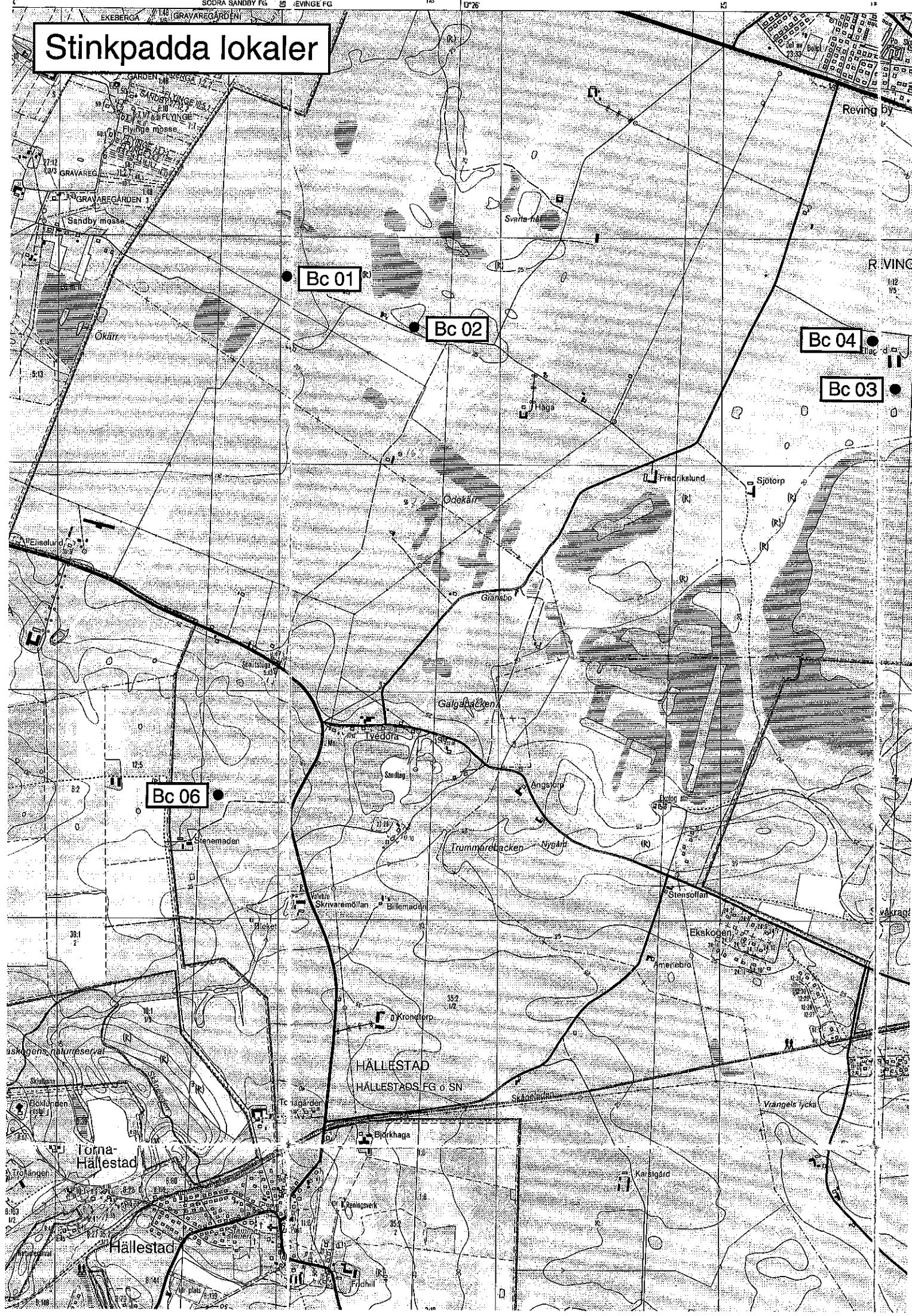
Åtgärder

Låt området i och kring lokalen förbli oharvat efter vårövningarna och avlys om möjligt ett område för trafik med pansarfordon. Förändra områdets karaktär så att uttorkning minskar.

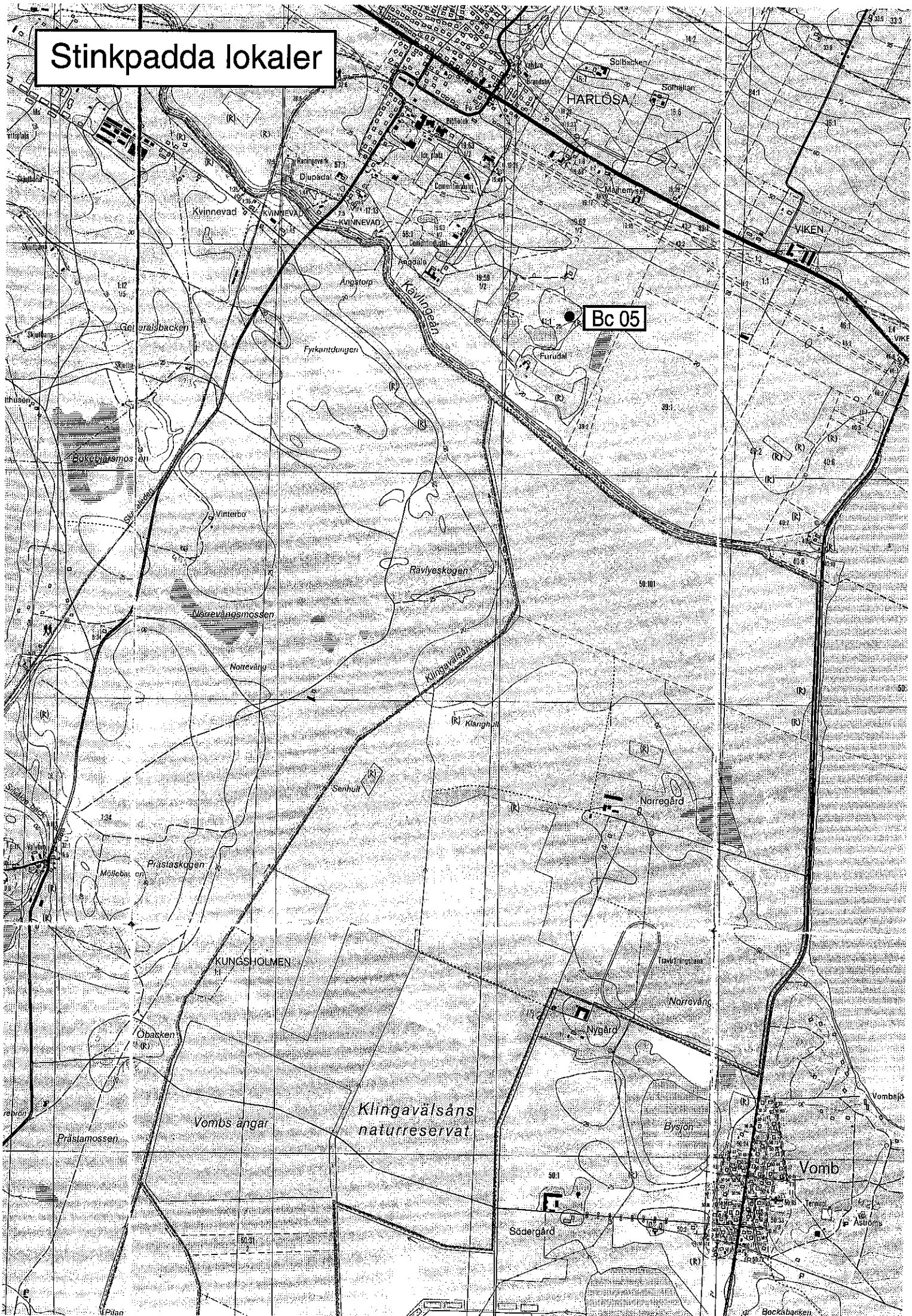
Observation av spel 1999

Spel av 1 hanne 18 maj 22:45–23:05.

Stinkpadda lokaler

Stinkpadda lokaler

Lövgroda *Hyla arborea*

Inledning

Lövgrodan är den enda arten av familjen Hylidae (lövgrödor) som finns i Sverige. Den är för sin reproduktion bunden till små, grunda, permanenta vatten då den har en relativt lång larvutvecklingsperiod (ca 3 månader, Berglund 1976). Arten föredrar också att lokalen omges av lövskog och/eller lövbuskar, vilka kan utnyttjas för födosök (Ahlén 1989). Lövgrodan har ett spelläte som kan höras på långt håll, upp till 2 km, vilket gör den till en relativt lättinventerad art med avseende på antal spelande hannar.

Under våren 1999 hittades inom Lunds kommun åtta lokaler för lövgroda och en lokal ca 200 m söder om kommungränsen (alla i Häckebergaområdet). Av dessa är troligen endast en lokal känd sedan tidigare. För karta över inventeringsområdet se sid. 81.

Vid inventeringen kunde bl a konstateras att vid tre av dessa lokaler spelade två hannar medan endast en hanne spelade på vardera av resterande lokalerna (se Tabell 4). En av lokalerna med en spelande hanne den 18 maj var vid besök den 18 juni helt uttorkad och gräsbevuxen vilket tyder på att uttorkning skett tidigt under säsongen. Ytterligare en lokal, också denna med endast en spelande hanne, var vid ett uppföljningsbesök 4 veckor efter inventeringen förvandlad till ett gyttehål av betande kor. Lokalen vid Sångetorp, hyste, trots att det är en fiskodling (sportfiskeklubb) med stor aktivitet av sportfiskare, två spelade hannar. Vid Margetetorp spelade också en hanne och lantbrukaren uppger att på 1960-talet hyste lokalen ett 100-tal spelande lövgrödor. Senare planterades området med gran och lövgrödnorna försvann.

Det genomförda inventeringsarbetet har givit vid handen att ett antal hot föreligger mot lövgrodan. Ett av hoten som kan identifieras är uttorkning av de vattensamlingar där lövgrodan förekommer. En annan typ av hot som kan nämnas är förekomst av fisk, inplanterade och/eller naturlig, där lövgrodan förekommer. Många lokaler ligger i betesmark och om betestrycket är hårt kan lövgrodans leklokaler utsättas för trampsador. Betydelsen av dessa hot kan variera med avseende på lokalens topografiska och/eller hydrologiska läge. Lokalt kan andra typer av förändringar påverka lövgrodans fortlevnad, ex vis generell dränering, igenplantering av tidigare betesmark med gran och utsättning av kräftor i lövgrodans lekvatten. I likhet med många andra djurarter hotas också lövgrodan av en ökad fragmentering/isolering. Detta gör att olika lokaler kan bli isolerade från varandra p.g.a. förbindande vatten dränerats. Spridningsbarriärer mellan olika lokaler, i form av vägar och jordbruksmark, kan också bidra till isoleringen av populationer.

En enkel åtgärd för att skydda lövgrodan är att åtminstone vissa delar av lekplatserna stänglas, så att betesdjuren inte har tillgång till hela strandlinjen, vilket medför ett skydd mot trampsador. Vidare bör ytterligare barrträdsplantering undvikas.

Förekomsten av vatten med tillgång till lövskog i landskapet är dock den centrala faktorn för lövgrodans bevarande. En fortsatt eller utökad dikning påverkar lövgrodan i flera steg. En minskad vattenförekomst i landskapet ökar risken för att vattensamlingar torkar ut under sommaren. Detta kan drabba rena lövgrodelokaler, men också vattensamlingar som kan vara en förbindelseänk mellan populationer. Isoleringen av populationer ökar och därmed också risken för slumpmässiga utdöenden. För vatten som hyser eller är potentiellt lämpliga för lövgrödor bör inte tillstånd ges för utplantering av fisk eller kräftor.

Tabell 4. Totalt antal spelande hannar av lövgroda fördelade på olika typer av vatten. Kulturdamm omfattar vatten skapade av människan (torvgravar, mägerhål, fiskodling etc). Inom parentes är lokalen i Skurups kommun inräknad.

	Kulturdamm	Temporära vattensamlingar, kärr	Sjö
Antal lokaler	3	4 (5)	1
Antal spelande hannar	5	4 (5)	2

Med tillstånd från ArtDatabanken SLU, återges i nästa kapitel deras faktablad om lövgroda. Faktabladet kan sökas på ArtDatabankens hemsida <http://www.dha.slu.se/>

Hyla arborea

lövgroda

Hylidae SÅRBAR

Utbredning och status. Lövgrodan är idag begränsad till södra Skåne där dess utbredning sträcker sig från Börringe-Rockarp-trakten i väster till området mellan Glimminge och Ravlunda i öster. De nordligaste lokalerna finns i trakten av Brösarp. Populationens storlek uppskattades 1982 till knappt 5 000 vuxna individer. År 1989, då arten åter inventerades, uppskattades antal spelande hanar till 2 500, fördelade på 180 lokaler. Vid de följande årens inventeringar, 1990–92, uppskattades antal hanar till 4 000, 5 700 respektive 6 200, fördelade på 210, 280 respektive 260 spelvatten.

Tidigare hade arten en vidare utbredning i Skåne. Fram till 1930-talet fanns t.ex. en population i östra Ivöbygden. Under perioden 1960–1986 minskade arten mycket allvarligt, speciellt i västra delen av utbredningsområdet. Arten har tidigare också funnits i Blekinge. I litteraturen finns även uppgifter om förekomster i Småland och på Gotland. Dessa uppgifter har aldrig kunnat verifieras.

Ekologi. Lövgrodan är för sin reproduktion bunden till små grunda permanenta vatten utan fiskfauna. Leken börjar i regel i månadsskiftet april-maj, men det är stor skillnad i fenologi för de tidigaste och senaste lokalerna samt mellan år. Spelande hanar kan höras under hela perioden från slutet av april till början av juli. Därefter kan spellåten höras tillfälligtvis från grodor på land eller i trädkronor ända till mitten av oktober. Larverna metamorfoserar från juli till slutet av september. Övervintrar från oktober till april. Lövskog och/eller lövbuskmarker måste finnas i närheten av lekvattnet. De mest betydelsefulla biotoperna för arten i Skåne utgörs av naturbetesmarker med en mosaik av högrötsängar, öppen gräsmark, träd, buskage och dungar. Lövskogsbrynnens buskridåer av hassel, hagtorn, slån, nypon, olvon, fläder och björnbär spelar en viktig roll efter lekperioden. Lövgrodorna vandrar upp och födosöker i buskarnas och trädens lövverk. Även högrötsvegetation används för födosök, speciellt sent på hösten. I sydvända bryn kan lövgrodorna finna varma och skyddade miljöer ända till långt in på hösten. Inom vissa lokaler ligger de nödvändiga biotopelmenten långt åtskilda varför grodorna kan tvingas till regelbundna kilometerlånga vandringar. Därvid kan ledlinjer i och genom åkermark t.ex. i form av vägrenar, diken, buskridåer, staket och murar vara av betydelse för spridning och individutbyte mellan lokalerna.

Hot. Den allvarligaste orsaken bakom artens tillbakagång under 1960- och 1970-talen är den omfattande planteringen av gran på f.d. naturbetesmarker och i f.d. lövskogar. Uppodling av betesmarker har också förstört många biotoper. Vidare har lekvatten helt eller delvis förstörts genom dumpning av sten, rivningsbråte, halm och skrot. Lekvatten i naturbetesmarker har torkat ut genom täckdikning av angränsande åkermarker. Inplantering av fisk har också slagit ut lövgrodan från flera lekvatten. Inplantering av kräftor liksom hållande av ankor kan också innebära att lövgrodelokaler förstörs. Flera mycket betydelsefulla lövgrodevatten har de senaste åren tagits i anspråk för odling av signalkräftor. Detta kan vara ännu allvarligare än inplantering av fisk eftersom lövgrodhanarna inte tycks ha något system för detektering av kräftor och därigenom kan få sin reproduktion spolerad. Genom dammbyggnad, utläggning av stenmassor och tegelrör har vattenstånd och vegetation förändrats kraftigt med starkt försämrade förhållanden för grodorna som följd. Bebyggelse (stugbyar), anläggning av vägar och annan exploatering kan även i fortsättningen befaras bli ett hot för olika lokaler.

Alla ovannämnda förändringar sammantagna leder till en ökad fragmentering av lövgrodans livsnödvändiga biotoper. Ett fortsatt avlägsnande av ledlinjer (se ovan) i åkerlandskapet minskar sannolikt möjligheterna till utbyte av djur mellan lokalerna och ökar därmed riskerna för inavelsdepression och lokalt utdöende på isolerade lokaler.

Under senare år har arten även försvunnit från några lokaler där inga betydelsefulla förändringar iakttagits. Gjorda pH-mätningar och kontroll av reproduktionen tydde inte på att försurningseffekter var inblandade. Det är tänkbart att slumpmässiga demografiska förändringar orsakat dessa försvinnanden.

Åtgärder. Hela utbredningsområdet borde bli ett s.k. samrådsområde (enligt 20§ Natur-vårdslagen) för att skaffa bättre kontroll över vissa arbetsföretag och förändringar av mark-användningen. Lövgrodans viktigaste biotoper måste snarast ges ett fullgott skydd genom bildande av flera naturreservat, ökade

hänsynstaganden i skogs- och jordbruket och helst även genom stöd till fortsatt traditionell markanvändning. Vid de viktigaste lokalerna bör man snarast ha kontroll över vad som händer med naturbetesmarkerna, lövbusk- och lövträds-bestånden i lekvattens omgivningar och själva lekvatten. Markägarna till de viktigaste lokalerna bör informeras om skyddsaspekterna. Myndigheterna inom naturvård, jordbruk, skogsbruk, fiskevård och kommunal planering måste samverka för att åstadkomma överlevnadsmöjligheter för arten och ett bevarande av dess miljöer. Inventering och analys av förändring för hela populationen bör upprepas vart femte år.

Forskning bör inriktas på att klarlägga metapopulationernas överlevnadsmöjligheter i det fragmenterade biotopmönster som kommer att existera i det framtida skogs- och jordbruks-landskapet. Artens krav ifråga om lekvatten, vandringsvägar, terrestra jaktbiotoper och övervintringsplatser måste fastställas.

Övrigt. Utländska namn – NO: Løvfrosk, DK: Løvfro, FI: Lehtisammakko, D: Laubfrosch, F: Rainette verte, GB: European Tree Frog, Green Tree Frog.

Litteratur

- Ahlén, I. och Berglund, B. 1980. Hotade och sällsynta groddjur – status, miljökrav och förslag till åtgärder. Statens naturvårdsverk PM 1383: 1–24.
- Ahlén, I. 1986. Inför kritiska områden för hotade arter. Sveriges Natur 77(3): 12–15.
- Berglund, B. 1974. Lövgrodan *Hyla arborea* Lin., ett djur på väg att försvinna? Skånes Natur 61: 111–115.
- Berglund, B. 1976. Skånes sällsynta groddjur. Statens naturvårdsverk PM 765: 1–122.
- Brönmark, C. och Edenhamn, P. 1994. Does the presence of fish affect the distribution of tree frogs (*Hyla arborea*)? Conservation Biology 8: 841–845.
- Cavallin, B. 1988. Signalkräftan hot mot grodor och flodkräftor. Skånes Natur 75: 134–136.
- Edenhamn, P. 1993. Förslag till åtgärder för lövgroda (*Hyla arborea* L.) i Baldringe-Ållskogs-området i Skåne. Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala. (Stencil).
- Edenhamn, P. in prep (1996). Local and regional dynamics of the European tree frog (*Hyla arborea* L.) in Sweden. Avhandling. Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Gislén, T. och Kauri, H. 1959. Zoogeography of the Swedish amphibians and reptiles with notes on their growth and ecology. Acta Vertebratica 1: 191–397.
- Sahlin, S. 1976. Några uppgifter om tidigare förekomst av lövgroda i Skåne. Fauna och flora 71: 158–166.
- Strömberg, G. 1983. Lövgradans tidigare förekomst i Blekinge. Blekinges Natur 1983: 88–92.

ArtDatabanken 1997-12-09. Faktablad: *Hyla arborea* – lövgroda. Förf. Ingemar Ahlén 1989. Rev. Per Edenhamn 1995.

© ArtDatabanken, SLU 1997

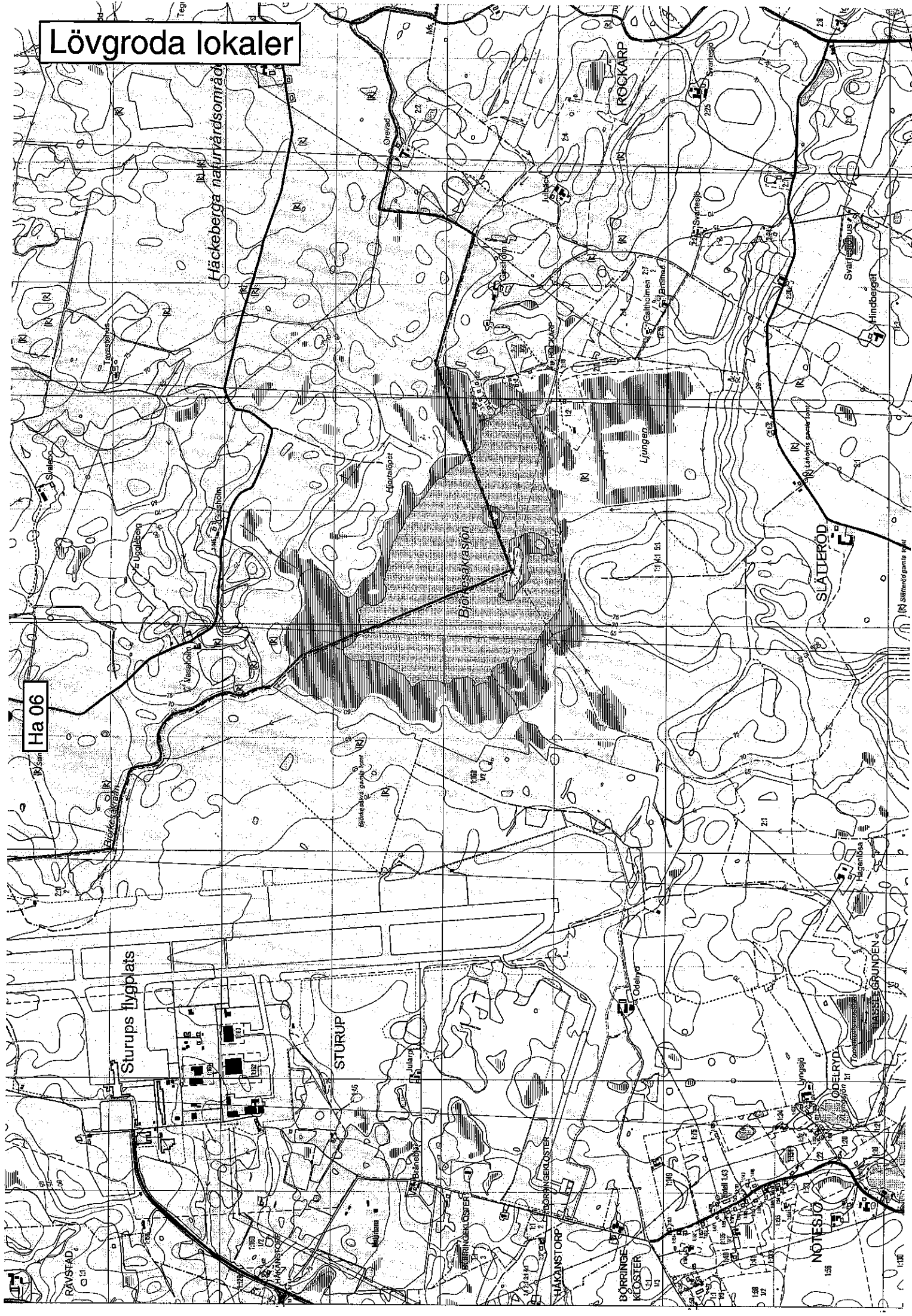
Lövgröda lokaler

Lövgröda lokaler

Häckeberga naturvårdsområde

Ha 06

Sturups flygplats

STURUP

Obelryd

Obelryd

NÖTESJÖ

BÖRRINGE
KLOSTER

ROCKARP

SLÄTTERÖD

Biöskaåskrasjon

Ljungen

RAVSTAD

BÖRRINGE
KLOSTER

HÅKANSTORP

1:500

Lövgröda lokaler

Ha 07

Ha 08

Ha 01

Håckeberga naturvårdsområde

HÅCKEBERGA

Håckeberg
Sårlöv
Lövgröda
Håckebergsregionen

Norra Husanången

Sårlöv

Södra Husanången

Emmingsåkra

Ostorsjö

Mustiken

Åkerby

Stora Perstorp

Slättstena

Nyrangna

Håckeberg

Sårlöv

Åkerby

Domnarviken

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Håckeberg

Åkerby

Lokaler lövgroda

Lokal

Sångetorp

Lokalnummer

Ha 01

Typ av vatten

Fiskdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Grävd relativt stor fiskdamm som utnyttjas av sportfiskeklubb. Längs kanterna växer sparsamt med kaveldun och *Salix* spp.-buskar. Området runt dammen är gräsbesätt med en del planterade kulturväxter (buskar). Flera fiskdammar finns i närheten men endast i den sydligaste spelade lövgrodor. Dessa grävda dammar ligger isolerade i ett område med odlad mark.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 16 och 17 maj 21:25–21:45 spelade 2 hannar i dammens nordöstra hörn.

Hotfaktorer

Utplantering av ädelfisk i dammen är ett stort hot mot lövgrodorna, då dessa prederar såväl rom som larver.

Åtgärder

Eftersom man inte kan stoppa utplanteringen av ädelfisk på grund av att detta är en fiskodling så skulle en ny grävd damm strax intill som kunde vara fiskfri möjligen vara en lösning.

Lokal

Björknakroken

Lokalnummer

Ha 02

Typ av vatten

Sjö, kärrområde

Beskrivning av lokal och omgivning

Stor grund sjö (ca 200 x 400 m) med angränsande kärrområde. Mycket *Carex* och *Juncus* längs och i sjön. En del lövträd av bl a al och ek kantar också sjön. Omgivningen består av betesmark åt söder och odlad mark åt norr. En energiskogsodling gränsar till nordvästra hörnet av sjön. Sjön attraherar stora mängder fåglar.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 17 maj 22:30–22:45 spelade 2 hannar i sjöns norra del.

Hotfaktorer

Det stora antalet fåglar som är presumtiva predatorer på rom och larver kan ha en negativ inverkan på populationen .

Åtgärder

Information till markägaren så att ingen plantering av barrträd sker runt sjön.

Lokal

Lilla Rockarp

Klassning

Tidigare känd lokal.

Lokalnummer

Ha 03

Observation av spel 1999

Den 18 maj 00:15 och 21:40–21:55 spelade 2 hannar i dammens östra del och den 24 juni 14:15–14:45 spelade två hannar sporadiskt på samma plats.

Typ av vatten

Kulturdamm

Hotfaktorer

Den bit av dammen som utnyttjas av lövgrodorna används också av korna när de ska dricka. Risk för nertrampning av kantvegetationen och eventuella rom-klumpar.

Beskrivning av lokal och omgivning

Relativt litet vatten (ca 50 x 25 m) som är tämligen grunt, dock ingen risk för uttorkning. Vattnet är kantat av träd och buskar (i huvudsak fläder, hagtorn och hassel) utom på östra sidan där gräsmarken går ända ned till vattnet. Lokalen, som inte är inhägnad, omges av kuperad betesmark (kor).

Åtgärder

Utstängsling av korna från en del av strandremsan.

Lokal

SO Lilla Rockarp

Lokalnummer

Ha 04

Typ av vatten

Temporär vattensamling, kärr

Beskrivning av lokal och omgivning

Ett litet, inte inhägnat, kärrområde av översvänningskaraktär som troligen kommer att torka ut helt under sommaren. Vegetationen i kärret består mest av *Carex* spp. och vattenmöja. Lokalen ligger i kuperad betesmark (kor) och gränsar i söder till gammal bokskog. Lokalen är belägen i Skurups kommun ca 100 m från Lunds kommungräns.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

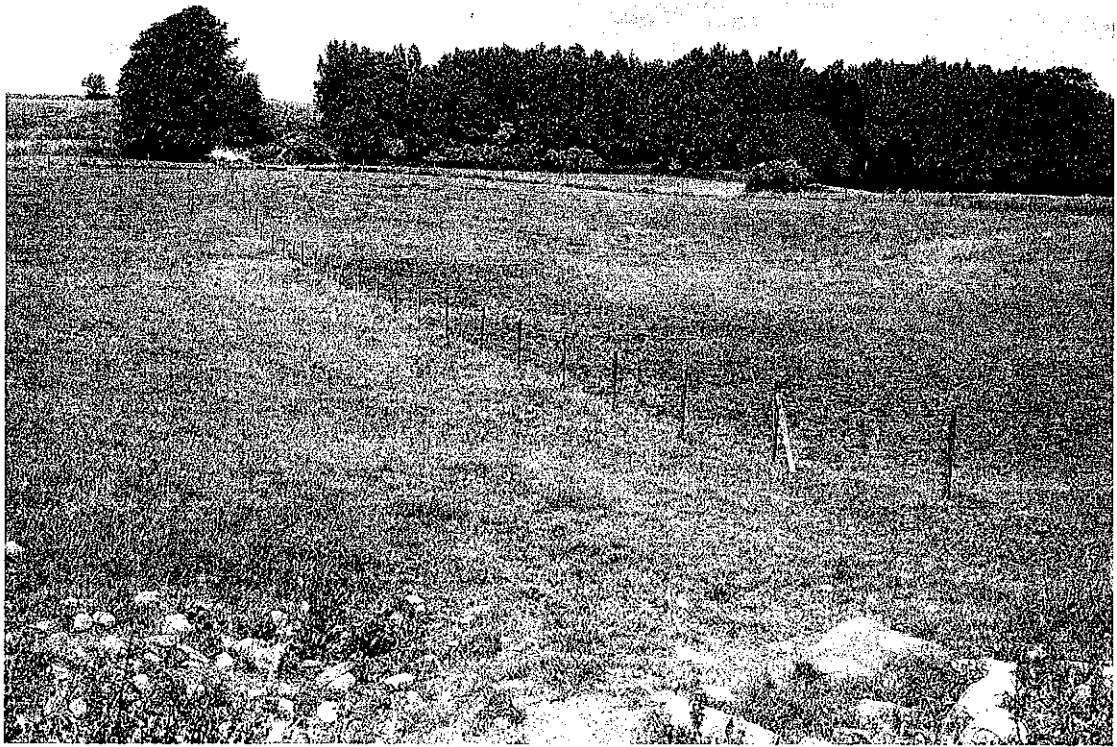
Den 18 maj 00:15–00:30 och 21:55–22:05 spelade 1 hanne.

Hotfaktorer

Risk för uttorkning under sommaren.

Åtgärder

Viss utgrävning för att garantera vattenhållning under sommaren.

Lokal

Ramnhult

Lokalnummer

Ha 05

Typ av vatten

Temporär vattensamling

Beskrivning av lokal och omgivning

En tämligen stor temporär vattensamling beläget i en sänka. Torkar ut helt under sommaren. Var vid besök 24 juni helt torr och gräsbevuxen. Lokalen ligger i kuperad tämligen mager betesmark (kor och hästar).

Klassning

Tidigare ej känd lokal.

Observation av spel 1999

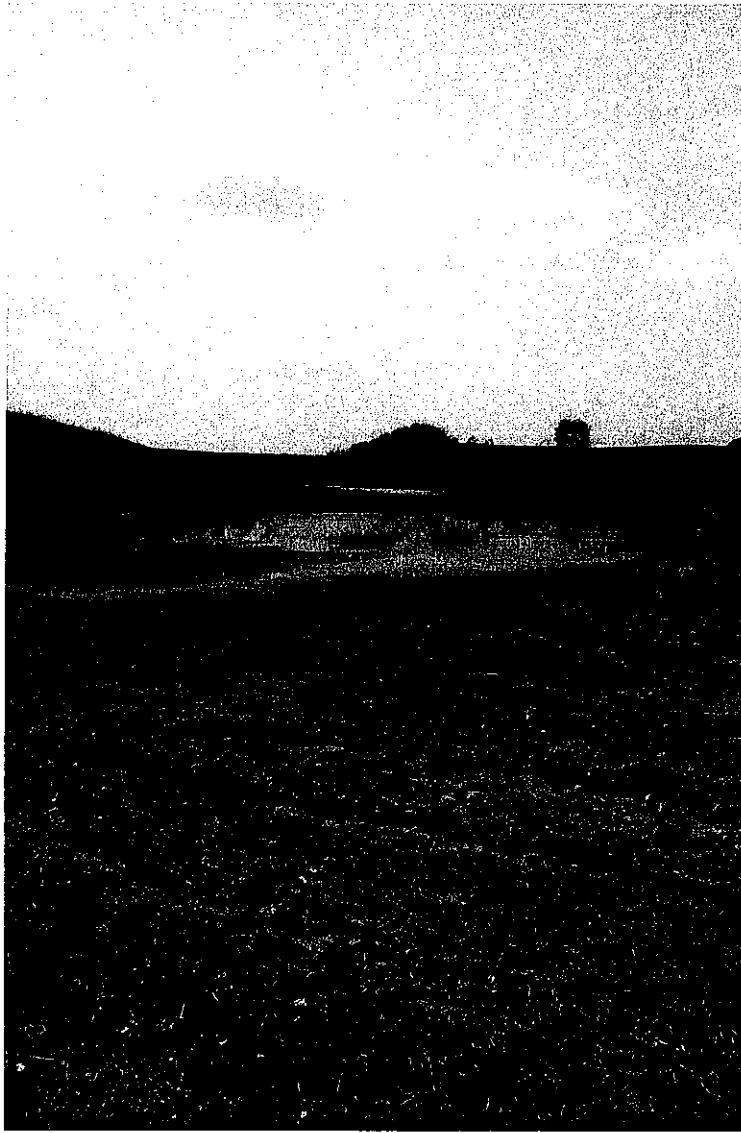
Den 18 maj spelade 1 hanne 23:05–23:20.

Hotfaktorer

Torkar ut redan på försommaren.

Åtgärder

Viss utgrävning för att garantera vattenhållning under sommaren.

Beskrivning av lokal och omgivning

En tämligen stor, grund, temporär vattensamling beläget i en sänka. Kan troligen torka ut helt under torra somrar. Ligger i kuperad odlingsmark där man lämnat sänkan orörd förmodligen p.g.a. att det är vattensjukt. Mindre grusväg längs östra kanten av lokalen.

Lokal

S Bramstorp

Lokalnummer

Ha 06

Typ av vatten

Temporär vattensamling, kärr

Klassning

Tidigare ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 23 maj spelade 1 hanne 23:05.

Hotfaktorer

Kan troligen torka ut.

Åtgärder

Se till att ingen ytterligare utdikning sker. Möjligen även viss utgrävning för att garantera vattenhållningen.

Lokal

Perstorpshus

Lokalnummer

Ha 07

Typ av vatten

Temporär vattensamling

Beskrivning av lokal och omgivning

Liten grund, temporär vattensamling (ca 10 x 4 m) omgiven av kuperad betesmark med starkt inslag av klöver. Var endast 10–15 cm djup den 24 juni och kommer troligen att torka ut helt under sommaren. Lokalen innehöll mycket lite vegetation p.g.a. trampskador av kor.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 25 maj spelade 1 hanne 23:05.

Hotfaktorer

Torkar troligen ut. Trampskador av kreatur.

Åtgärder

Utgrävning för att garantera vattendjupet. Stängsling dammen för att begränsa trampskador av kreatur.

Lokal

Margretetorp

Lokalnummer

Ha 08

Typ av vatten
Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Medelstor kulturdamm med mycket vatten på våren men redan 24 juni var vattennivån låg. Sparsamt med kaveldun och ängsull i dammen som är kantad av små träd av al, hassel och björk. Lokalen är förbunden med ytterligare en damm (ca 100 m västerut) genom ett dike. Lokalen ligger i kanten av en slättervall och gränsar i väster till barr och blandskog.

Klassning

Var enligt lantbrukaren under sextiotalet en mycket bra lövgrodelokal med 100-tals spelande grodor, även den västra dammen hyste lövgrodor. Efter att gran planterats övergav grodorna dammen.

Observation av spel 1999

Den 25 maj spelade 1 hanne sporadiskt 23:25–23:35.

Hotfaktorer

Kan troligen torka ut. Man bör också röja en del sly för att minska skuggningen.

Åtgärder

Avverkning av planterad granskog.

Lokal

Dagstorp

Lokalnummer

Ha 09

Typ av vatten

Temporärt vatten, kärr

Beskrivning av lokal och omgivning

Litet temporärt vatten av kärrkaraktär som troligen kan torka ut. Hyser bl a *Carex* och *Juncus* spp. Lokalen ligger i betesmark (kor) och är inte inhägnad. Västra sidan gränsar till blandad lövfuktlövskog.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 18 maj spelade 1 hanne 00:05.

Hotfaktorer

Kan troligen torka ut.

Åtgärder

Viss utgrävning för att garantera vattennivån.

Lövgröda lokaler

Ha 02

Ha 09

Ha 03

Ha 04

Ha 05

Häckeberga naturvårdsområde

Klågeröd

Julstorp

Brodda

Ugglesjö

Nallevad

Rockarp

Häckeberga

Kämparp

Skups

Skramlan

Masslehus

Lilla Perstorp

Klågastorp

Kullaröd

Panstore

Daggstorp

Orevad

Julstorp

Annavalla

Annavalla

Hingberget

Stora Ruckabo

Julstorp

Purrarp

Stora

Lilla Nallevad

Stora Nallevad

Julstorp

Äggeladav

Äggeladav

Lilla Dags

Äggeladav

Äggeladav

Äggeladav

Äggeladav

Äggeladav

Äggeladav

Äggeladav

Äggeladav

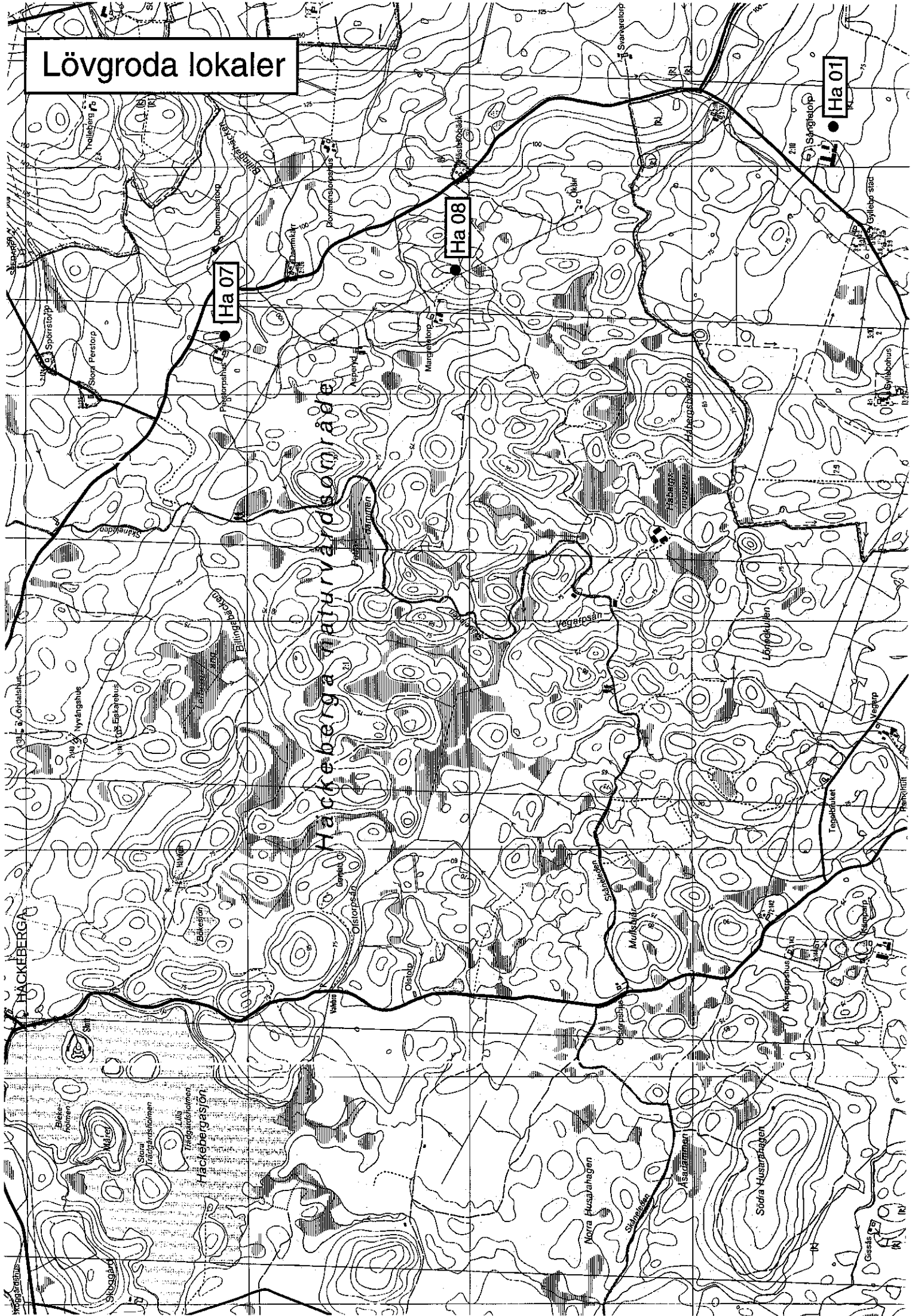
Äggeladav

Äggeladav

Äggeladav

Äggeladav

Lövgröda lokaler

Ätlig groda *Rana esculenta*

Inledning

Ätlig groda är den av våra grodarter som är mest vattenbunden och avlägsnar sig sällan långt ifrån vatten. Den kan förekomma i alla typer av vattensamlingar så länge dessa är någorlunda rena och av permanent karaktär (Berglund 1976). Spellätet är ett ljudligt kväkande och pågår mer eller mindre dygnet runt med korta avbrott. Leken börjar i första halvan av maj och pågår till slutet av juni.

Vårens inventering hade som syfte att få en översiktlig status av ätlig groda genom att inventera ett antal kända eller potentiellt intressanta lokaler. Inom Lunds kommun är åtskilliga lokaler för ätlig groda kända sedan tidigare, främst i kommunens sydvästra del. Det har inom givna ramar inte funnits möjlighet att genomföra en fullständig inventering av samtliga vatten där ätlig groda funnits, ej heller för samtliga potentiellt intressanta vattendrag. Den aktuella hotklassificeringen (hänsynskrävande) av ätlig groda har ej heller påkallat en inventering baserad på en mer detaljerad inventeringsstrategi.

Under vårens inventering hittades 28 lokaler för ätlig groda, varav ett antal var nya. En av de nya lokalerna upptäcktes utanför Torna Hällestad (utanför inventeringsområdet). Här rör det sig sannolikt om inplanterade djur, (för inventeringsområde se sid. 82). En del av lokalerna (Re 01, Re 13, Re 15, Re 16, Re 19 och Re 22) hyste ett stort antal spelande grodor (mellan 50 till över 100 spelande hannar, se Tabell 5), medan två lokaler (Re 03 och Re 24) vid ett andra besök den 18 juni dock var helt uttorkade.

Ett av de hot som kan identifieras för ätlig groda är uttorkning. Som nämnts ovan var två lokaler uttorkade i juni och ytterligare andra lokaler kommer sannolikt under sommaren torka ut helt eller delvis. En viss igenväxning kunde konstateras på en del lokaler. Detta är för nuvarande inget överhängande problem, men kan om det inte uppmärksammas utvecklas till ett hot mot *Rana esculenta*. Ett potentiellt hot mot förekomsten av ätlig groda kan vara att personer som bor i närheten av ett stort antal spelande hannar kan uppleva det genomträngande spellätet som en sanitär olägenhet. Detta skulle i sin förlängning kunna leda till ett önskemål om att reducera grodpopulationens storlek.

För att säkerställa vattennivån under sommaren bör utgrävning ske i en del lokaler. För att säkerställa fortlevnaden för ätlig groda bör man vara uppmärksam på igenväxningen. En ökad information till personer som bor i område med ätlig groda (gäller generellt även för de andra arterna) om vad för arter de har i sitt närområde samt att de är skyddsvärda vore önskvärt. Vid kontakt med närboende under inventeringen var kunskapen om olika grodarter låg.

Tabell 4. Totalt antal spelande hannar av ätlig groda fördelade på olika typer av vatten. Kulturdamm omfattar vatten skapade av människan (torvgravar, mägerhål, fiskodling etc).

	Kärr	Temporär	Kulturdamm vattensamling	Sjö	Naturlig damm
Antal lokaler	5	2	18	3	1
Antal spelande hannar	minst 87	4	minst 178	> 145	minst 30

Med tillstånd från ArtDatabanken SLU, återges i nästa kapitel deras faktablad om ätlig groda. Faktabladet kan sökas på ArtDatabankens hemsida <http://www.dha.slu.se/>

Rana esculenta

ätlig groda

Ranidae HÄNSYNSKRÄVANDE

Utbredning och status. Den ätliga grodan är i Sverige begränsad till ett område i sydvästra Skåne och enstaka isolerade förekomster från Österlen, östra Småland och Östergötland upp till Fyrisån vid Uppsala. Flera av de isolerade förekomsterna härrör från kända inplanteringar i sen tid. Arten är framgångsrik i sydvästra Skåne och hade t.o.m. ökat sin utbredning 5–10 km österut under perioden 1962–77.

Ätlig groda var den gröngrodeart som först beskrevs (av Linné 1758). Forskning under 1960- och 1970-talen visade dock att ätlig groda är en självreproducerande hybrid med sitt ursprung i en historisk korsning mellan sjögroda (*Rana ridibunda* Pallas 1771) och gölgroda (*Rana lessonae* Camerano 1882). Av dessa två arter förekommer också gölgrodan i Sverige; det finns idag inga vetenskapliga bevis för att sjögrodan finns i Skandinavien. Den ätliga grodan är vanligen diploid med en kromosomuppsättning av *lessonae*-typ (L) och en av *ridibunda*-typ (R), men det förekommer även triploida individer med tre kromosomuppsättningar (LLR eller LRR). Lokalpopulationer med triploida ätliga grodor av LRR-typen förekommer i sydöstra Skåne (Österlen) och på Bornholm. Deras utseende och läten påminner mycket starkt om sjögrodans.

Förutom de stabila populationerna av ätlig groda i sydvästra Skåne är situationen för arten i Sverige dåligt känd eller bekymmersam. De isolerade populationerna i östra Småland och Östergötland har inte undersökts på lång tid och deras status är osäker. De triploida populationerna på Österlen har gått starkt tillbaka under de senaste tio åren och är i stort sett utdöda. År 1989 hördes bara en spelande hane enligt Oskar Kindvall. De svenska populationerna av ätlig groda har ett internationellt skyddsvärde ur evolutionsbiologisk synpunkt då de är "rena" och förekommer utan närvaro av föräldraarterna gölgroda och sjögroda.

Ekologi. Kanske på grund av sin hybridkaraktär, är de svenska ätliga grodorna, liksom de kontinentala, mycket anpassningsbara och lever i ett brett spektrum av semiakvatiska habitattyper vid permanenta vatten, allt från vattenfyllda diken till större sjöar, såsom Yddinge-, Fjällfota- och Börringe-sjöarna, där den håller till långt ute i vassruggarna. Vid ett tillfälle har lyckad reproduktion konstaterats i rinnande vatten; arten verkar också mindre känslig för vattenföroreningar än övriga svenska amfibier. Liksom flertalet *Rana*-arter är den ätliga grodan utsatt för omfattande naturlig predation, men detta tycks inte äventyra artens existens i Sydsverige. Ätliga grodan är vår mest utpräglade vattengroda. Arten leker från början av maj till slutet av juni i södra Skåne. Ett uttalat värmebehov för att börja leka (jfr gölgrodan) gör att arten leker betydligt senare än de andra *Rana*-arterna i området. Det förklarar varför reproduktionen endast sker i permanenta vatten. Den övervintrar i regel från oktober till slutet av mars; påbörjandet och avslutandet av dvalan beror på rådande temperaturförhållanden.

Hot. Förstörelse/förändring av reproduktionsvatten och -habitat är troligen det allvarligaste hotet mot svenska amfibier idag; så även för den ätliga grodan. Utdikning av landarealer, där hänsyn ej tas till lekvatten för amfibier, samt igenfyllning av dammar/kärr reducerar antalet lekplatser, såväl som populationernas täthet och storlekar. Det är i vetenskapliga sammanhang väl känt att mer isolerade, mindre populationer är mer utdöendebenäpna än mindre isolerade, stora populationer. Grodors rörelser mellan leklokaler (d.v.s. genflöde) sker till stor del med 2 hjälp av luktsinnet och via mellanliggande kärr. Omfattande dikningar hotar därför amfibiepopulationerna på två sätt: förutom att lekvatten försvinner, försvåras troligen genflöde mellan kvarvarande reproduktionshabitat. Spridning av vattenlösliga gifter/gödselblandningar i samband med jord- och skogsbruk kan också förgifta amfibiers lekvatten.

Inplantering av signalkräftor i permanenta vatten medför ett nytt och ofta allvarligt predationstryck. Det finns inga studier som dokumenterat effekten av sådana introduktioner på grodpopulationer. Det är emellertid känt att signalkräftor gärna äter grodägg och larver. I samband med kräftutsläppningar förändras ofta lekvattnet så att kräftorna kan ha en onaturligt hög populationstäthet, vilket blir ett generellt hot mot allt växt- och djurliv i vattnet. De ätliga grodorna kan bevisligen samexistera med fiskar och till skillnad från några av de andra grodarterna klara reproduktionen trots närvaro av gädda. På betydelsefulla lokaler för arten bör man dock inte utsätta den för ökad predation genom att plantera in fisk i förut fiskfria vatten.

Åtgärder. Bevarande och restaurering av amfibiers lekvatten räddar inte bara enstaka arter från (lokalt) utdöende; det bevarar hela djur- och växtsamhällen. De sydsvenska lekvattnen för amfibier har internationellt skyddsvärde eftersom flera arter här befinner sig vid sin utbrednings nordgräns. Lekvatten med permanent vatten och ett varmt lokalklimat är nödvändiga för den ätliga grodans existens i Skåne liksom gäller för långbensgrodan (*Rana dalmatina*). Lika viktigt som att arterna skyddas, är det att deras habitat ej förstörs av utdikning, igenfyllning och gifter. Det är också viktigt att amfibierna inte utsätts för ett onormalt predationstryck (såväl kvalitativt som kvantitativt). Fredande, och i vissa fall restaurering, av ett stort antal, strategiskt belägna reproduktionsvatten med kringliggande habitat är önskvärt för bevarandet av såväl ätlig groda som övriga amfibiearter i Sydsvetige. Dessa vatten bör ha en naturlig predatorfauna (d.v.s. ej signalkräfter) och avsaknad av rovfisk missgynnar säkert ingen amfibieart i området. Vidare bör sådana vatten ligga så nära varandra (i "klung-grupper") att ett visst genflöde mellan lekpopulationerna är möjligt.

Övrigt. Utländska namn – NO: Grønn frosk, DK: Grøn frø, FI: Vihersammakko, D: Teich-frosch, Wasserfrosch, F: Grenouille vert, GB: Edible Frog.

Litteratur

- Ahlén, I. 1984. Theories about the distribution of the agile frog *Rana dalmatina* in Sweden. *Gunneria* 46: 7–9.
- Ahlén, I. och Berglund, B. 1980. Hotade och sällsynta groddjur – status, miljökrav och förslag till åtgärder. SNV PM 1383, 15 + IX sid.
- Berglund, B. 1976. Inventering av Skånes sällsynta groddjur. SNV PM 765.
- Berglund, B., Forselius, S., Hagström, T. och Ebendal, T. 1977. *Rana esculenta* Linnaeus 1758 - Artfaktablad Am 7–3. I; Ahlén, I. Faunavård - Om bevarande av hotade djurarter i Sverige. Stockholm.
- Ebendal, T., Berglund, B. och Ryman, N. 1981. De svenska gröngrodorna. *Fauna och flora* 76: 193–204.
- Ebendal, T. och Uzzell, T. 1982. Ploidy and immunological distance in Swedish water frogs (*Rana esculenta* complex). *Amphibia et Reptilia* 3: 125–133.
- Forselius, S. 1962. Distribution and reproductive behaviour of *Rana esculenta* in coastal area of N Uppland, C Sweden. *Zool. Bidrag från Uppsala* 35: 517–528.
- Gislén, T. 1953. Ett par nya fyndorter för ätlig groda. *Fauna och flora* 48: 147–150.
- Sjögren, P. 1989. Orsaker till små populationers utdöende: metapopulationsdynamik hos gölgrodan och andra arter. SNV rapport 3686, Solna.
- Sjögren, P., Elmberg, J. och Berglund, S.-Å. 1988. Thermal preference in the pool frog (*Rana lessonae*): impact on the reproductive behaviour of a northern fringe population. *Holarct. Ecol.* 11: 178–184.
- Wijnands, H.E.J. 1977. Distribution and habitat of *Rana esculenta* complex in the Netherlands. *Netherlands J Zool.* 27: 277–286.

ArtDatabanken 1997-12-09. Faktablad. *Rana esculenta* – ätlig groda. Förf. Claes Andrén & Göran Nilson 1989. Rev. Per Sjögren Gulve 1995.

© ArtDatabanken, SLU 1997

Lokal

Ängarna

Lokalnummer

Re 01

Typ av vatten

Kärr

Beskrivning av lokal och omgivning

Stort kärrområde (ca 1500 x 700 m) med inslag av öppna vattenytor av olika storlekar. Vegetationen består bl a av tuvtåtel, gul svärdsilja och ängsull. I kärret växer också åtskilliga *Salix* spp.-buskar och någon björk. Kärret är omgivet av både granskog och bokskog. Till stora delar kantas kärret av en bård av alskog.

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 21 maj 21:40 spelade 3 hannar i kärrets nordligaste del och den 15 juni 12:45–13:45 spelade åtskilliga hannar runt om i kärret.

Hotfaktorer

Fortsatt förslyning av området.

Åtgärder

Viss slyröjning.

Lokal

Nötabo 1

Lokalnummer

Re 02

Typ av vatten

Kärr

Beskrivning av lokal och omgivning

Litet (ca 25 x 25 m) delvis inhägnad kärr/fuktmark med litet öppet vatten med vegetation av bl a vattenmöja, *Juncus* spp., *Carex* spp. och någon liten buske av *Salix* spp. spp. Lokalen är omgiven av tämligen mager betesmark (kor). Torkar troligen inte ut helt under sommaren.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

En hanne spelade den 21 maj 22:40.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

Se till att vattennivån inte ytterligare sänks.

Lokal

Degeberga

Observation av spel 1999

En hanne spelade den 22 maj 01:05.

Lokalnummer

Re 03

Hotfaktorer

Torkar ut tidigt på säsongen.

Typ av vatten

Temporärt vatten

Åtgärder

Utgrävning för att se till att vattennivån kan hållas.

Beskrivning av lokal och omgivning

Litet översvämningsområde som den 18 juni var helt uttorkat och gräsbevuxet med ett *Juncus* spp.-stånd. Lokalen omgiven av tämligen mager vall.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Lokal

Lilla Gräntinge

Lokalnummer

Re 04

Typ av vatten

Kärr

Beskrivning av lokal och omgivning
Stort kärr, fuktområde med tämligen stora delar öppet vatten och mycket vegetation. En hel del kaveldun och spridda *Salix* spp. spp.-buskar i kärret. Omgiven av vallodling på utom längs den östra som är betesmark. Lokalen är delvis inhägnad. Delvis sammanbunden med lokal Re 06.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

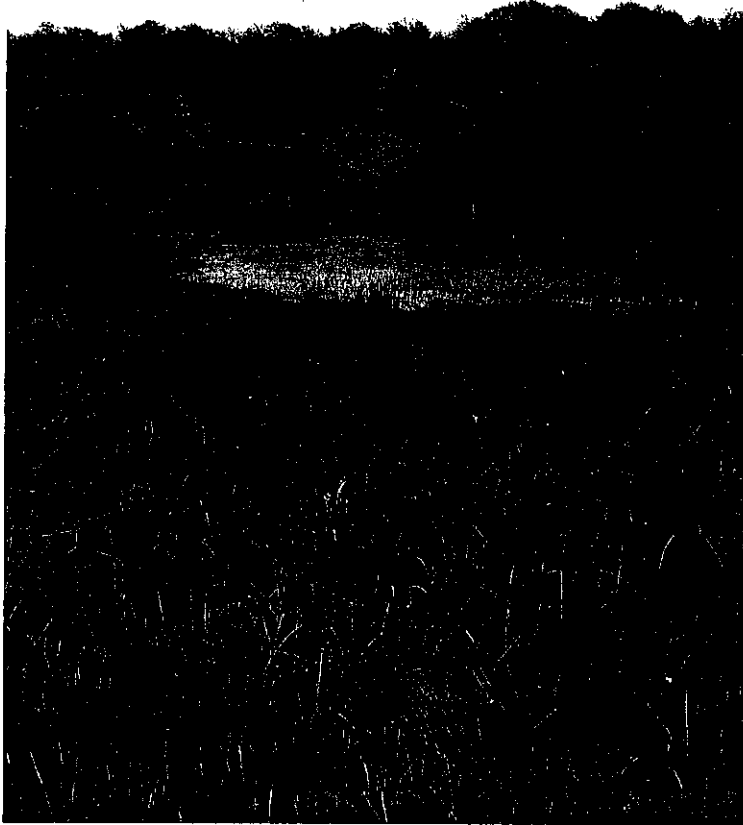
Den 8 juni 13:15 spelade fler än 20 hannar i den norra kanten.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Risaholm 1

Lokalnummer

Re 05

Typ av vatten

Kärr, temporärt vatten

Beskrivning av lokal och omgivning

Litet kärr med temporärt vatten med vegetation av bl a kaveldun och *Juncus* spp. Kärrrets norra sida bevuxen med buskar och små träd av *Salix* spp. och al. Lokalen omgiven av vall. Vattennivån under sommaren okänd.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 8 juni 14:05 spelade 1 hanne och ytterligare 2 *Rana esculenta* observerades.

Hotfaktorer

Möjlig risk för uttorkning. Snok observerades också i kärret så viss predation kan förekomma.

Åtgärder

Viss utgrävning av kärret för att säkerställa vattennivån.

Lokal

Risaholm 2

Lokalnummer

Re 06

Typ av vatten

Kärr

Beskrivning av lokal och omgivning

Stort kärr, fuktområde med tämligen stora ytor öppet vatten och mycket vegetation bl a *Juncus* spp. och tuvtåtel. Spridda *Salix* spp.-buskar i kärrets nordvästra del. Lokalen är omgiven av betesmark och delvis inhägnad. Den är också till viss del sammanbunden med Re 04. Mindre grusväg tangerar kärret i söder.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

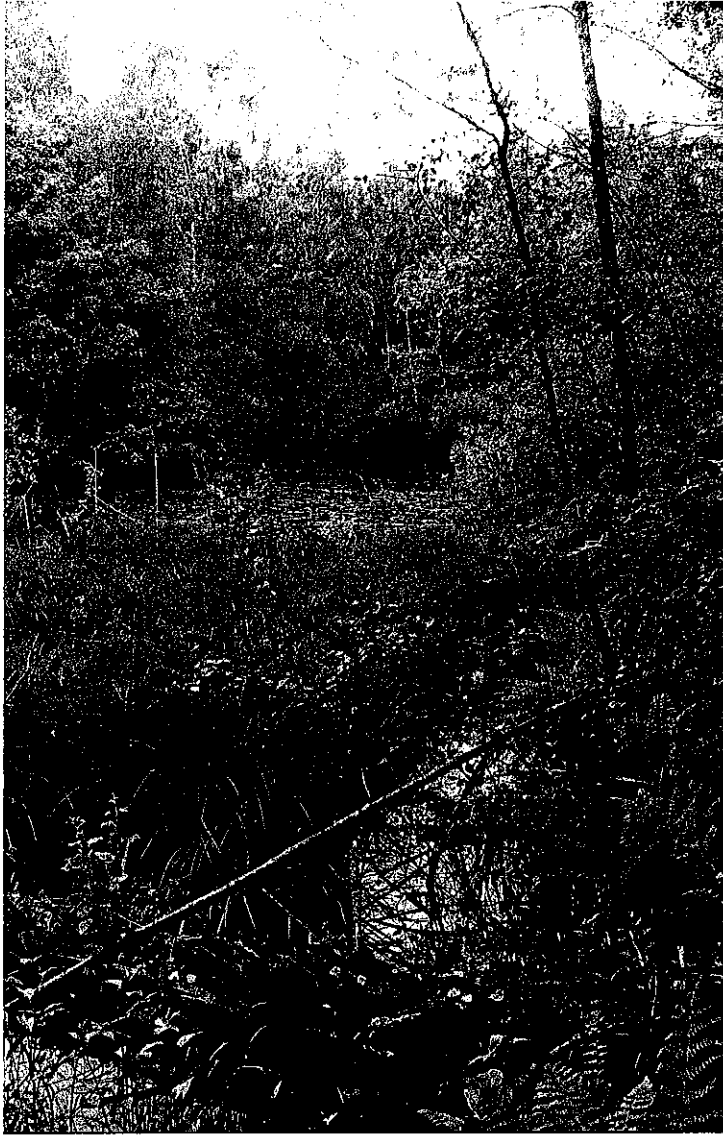
Den 8 juni 14:15 spelade fler än 15 hannar i kärrets södra del.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Beskrivning av lokal och omgivning

Medelstor damm med stor öppen vattenyta med ett uppskattat djup på ca 1 m. Vegetationen i dammen består bl a av *Carex* spp., *Juncus* spp. och kaveldun. Runt om växer träd av *Salix* spp., björk, ek, gran och buskar av *Salix* spp. Lokalen är belägen inne i gammal granskog.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 8 juni 15:10 spelade ca 5 hannar i västra delen av dammen.

Hotfaktorer

Granskogen gör att dammen skuggas nästan hela dagen vilket i sin tur gör att uppvärmningen under våren försenas. Detta kan påverka lokalen så att leken kommer igång senare.

Åtgärder

Nerhuggning av granskog åtminstone på någon sida av dammen.

Lokal

Vindsbjär 1

Lokalnummer

Re 07

Typ av vatten

Kulturdamm

Lokal

Vindsbjär 2

Lokalnummer

Re 08

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Stor kulturdamm med stor öppen vattenyta. Sparsam vegetation, huvudsakligen nate och *Juncus* spp. Dammen innehåller fisk och har ett uppskattat djup om 1–2 m. Lokalen ligger inne i gammal granskog men runt dammen träd av björk och buskar av björk, ek och *Salix* spp.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 8 juni 15:45 spelade 1 hane i sydöstra delen av dammen och ytterligare 1 *Rana esculenta* observerades strax intill.

Hotfaktorer

Granskogen gör att dammen skuggas nästan hela dagen vilket i sin tur gör att uppvärmningen under våren försenas. Detta kan påverka lokalen så att leken kommer igång senare. Förekomst av fisk gör också att en viss predation på rom och larver inte kan uteslutas.

Åtgärder

Nerhuggning av granskog åtminstone på någon sida av dammen. Fisken som finns i dammen är förmodligen utplanterad så stopp för utplantering skulle vara önskvärt.

Lokal

Toppeladugård 1

Lokalnummer

Re 09

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Tämligen stor kulturdamm (ca 60 x 25 m) med stor öppen vattenyta. Vegetationen i dammen består mest av kaveldun och dunört. Dammen relativt djup (ca 1–2 m) och kantad av hassel och *Salix* spp. Lokalen är omgiven av gammal bokskog på söder sida, västra och norra sidan av bete och längs östra sidan löper en starkt trafikerad väg.

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 9 juni 11:05 spelade 2 hannar i nordvästra delen av dammen.

Hotfaktorer

En del grodor blir sannolikt överkörda på den starkt trafikerade vägen öster om dammen.

Åtgärder

För att varna bilisterna om att här kan sällsynta grodor passera över vägen så skulle vägmärke kunna utplaceras.

Lokal

Toppeladugård 2

Lokalnummer

Re 10

Typ av vatten

Grävd damm

Beskrivning av lokal och omgivning

Liten (ca 4 x 15 m) rätt så nygrävd, grund damm. I dammen växer några *Salix* spp.-buskar och en del näckrosor. Lokalen är omgiven av gräsmark med träd av björk och al på östra sidan och hasselbuskar längs dammens västra sida.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 9 juni 11:15 spelade 3 hannar i norra delen av dammen.

Hotfaktorer

Möjligen dåligt med vatten under slutet av sommaren.

Åtgärder

Viss utgrävning för att säkerställa vattennivån.

Lokal

Toppeladugård 3

Lokalnummer

Re 11

Typ av vatten

Sjö

Beskrivning av lokal och omgivning

Stor sjö med flera hektar öppet vatten. Längs strandkanterna växer bl a kaveldun, gul svärdsilja, *Carex* spp. och vass. Lokalen är omgiven av gammal bokskog med inslag av ek och björk.

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 9 juni 11:35 spelade fler än 15 hannar vid midjan av sjön.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Toppeladugård 4

Lokalnummer

Re 12

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Liten damm med ett djup av ca 0,5 m med stor öppen vattenyta. Lite vegetation i dammen men en del kaveldun längs kanterna. Lokalen omgiven på södra sidan av träd (gran, björk och tall). På norra sidan gräsmark och bete och en del buskar av *Salix* spp., al, rönn och björk.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 9 juni 12:30 spelade fler än 5 hannar i norra kanten.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Persborg 1

Lokalnummer

Re 13

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Liten inhägnad damm ca 10 x 10 m som kantas av kaveldun och spridda *Salix* spp.-buskar. Lokalen belägen i kuperad betesmark (hästar).

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 14 juni 12:55 spelade mellan 50–100 hannar i dammens nordvästra hörn. Vid ännu ett besök den 18 juni 12:00 spelade inga grodor.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Persborg 2

Lokalnummer

Re 14

Typ av vatten

Kulturdam

Beskrivning av lokal och omgivning

Kulturdam med tät vegetation av kaveldun och tuvtåtel. Litet öppet vattenområde (ca 3 x 5 m) med mycket näckrosor. *Salix* spp. runt om och även några träd av al och *Prunus* spp. på norra sidan. Odlad mark runt om men lokalen tangerar betesmark i öster.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Ingen observation av spel den 14 juni 13:20 men ca 10 ej spelande *Rana esculenta* observerades.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Persborg 3

Lokalnummer

Re 15

Typ av vatten

Naturlig damm

Beskrivning av lokal och omgivning

Damm ca 25 x 10 m med tämligen stora öppna vattenytor med mycket näckrosor och en del kaveldun. Dammen kantad av *Salix* spp.-buskar och en del träd av björk och al. Lokalen belägen i kuperad mager betesmark (kor).

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 14 juni 13:45 spelade mellan 30–50 hannar runt om i dammen.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Trällekilla 1

Lokalnummer

Re 16

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Kulturdamm ca 10 x 10 m med stor öppen vattenyta. Inte mycket växtlighet i dammen. Vattnet är kantat av *Salix* spp.-buskar och träd av al och björk. Lokalen ligger i mager betesmark (får).

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 14 juni 13:00 spelade mellan 50–100 hannar i dammens sydvästra kant.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Trällekilla 2

Lokalnummer

Re 17

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Kulturdamm med stor öppen vattenyta ca 20 x 20 m i diameter. Inte mycket växtlighet i dammen. Runt om dammen växer svärdsilja och tuvtåtel och buskar av *Salix* spp. och hassel. Lokalen omgiven av vall i söder och öster och odlad mark i norr och väster.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 14 juni direktobserverades ca 10 *Rana esculenta* 14:45, men inget spel observerades.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Trällekilla 3

Lokalnummer

Re 18

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Grävd damm ca 7 x 7 m belägen inne i en trädgård. Sparsamt med kaveldun runt dammen samt buskar av *Salix* spp. och träd av gran och björk. Lokalen omgiven av gräsmatta och diverse planterade kulturväxter.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 14 juni 14:50 spelade mellan 5–10 hannar i dammen.

Hotfaktorer

Spelande grodor kan av somliga människor anses störandes speciellt om man har dem i sin trädgård.

Åtgärder

Information till husägaren om att de har värdefulla grodor i sin trädgård.

Lokal

Trällekilla 4

Lokalnummer

Re 19

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Kulturdamm 20 x 10 m med några stånd av kaveldun. Runt dammen växer buskar av *Salix* spp., *Rosa* spp., rodendendron, hägg, hagtorn och träd av ek, björk, rönn och *Salix* spp. Lokalen ligger på en tomt med gräsmark runt om.

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

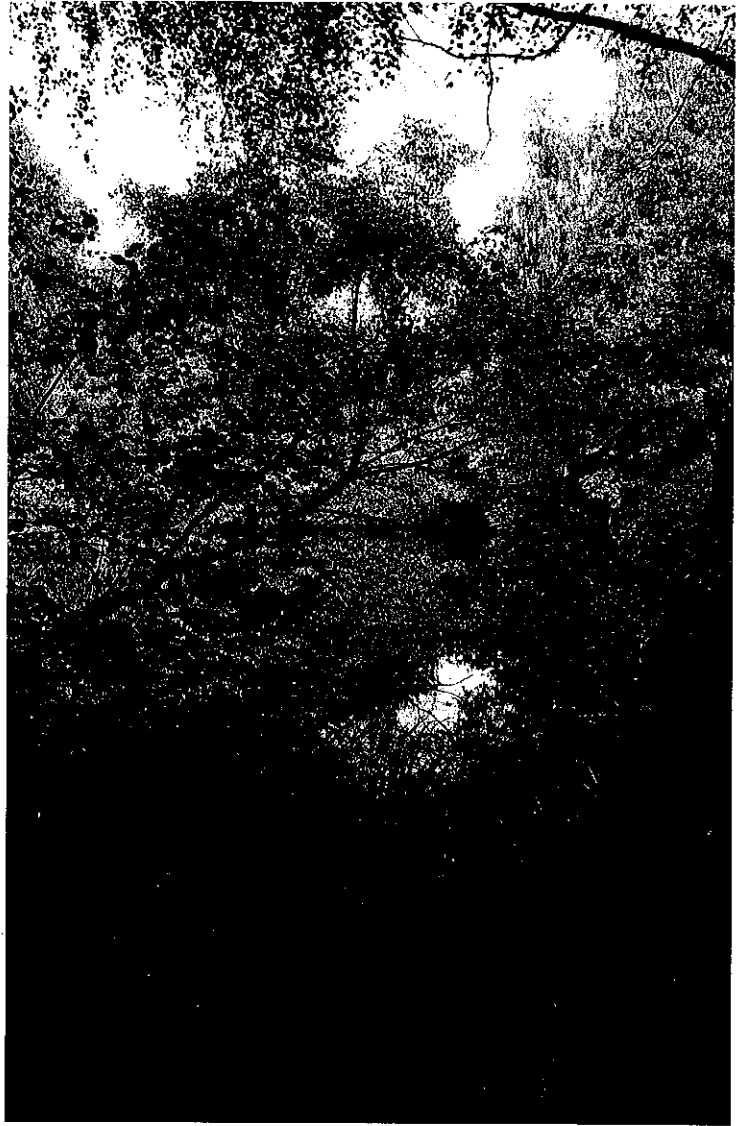
Den 14 juni 15:00 spelade ca 50 hannar runt om i dammen samtidigt direktobserverades ca 40 icke spelande *Rana esculenta*.

Hotfaktorer

Spelande grodor kan anses störande av somliga människor men i det här fallet är husägaren mycket stolt över sina grodor.

Åtgärder

Husägaren är medveten om att han har värdefulla grodor i sin damm och gör allt för att bevara dem där.

Lokal

Trällekilla 5

Lokalnummer

Re 20

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Kulturdamm ca 40 x 20 m belägen inne i lövskog med inslag av enstaka barrträd. Dammen har stor öppen vattenyta och inte mycket vegetation. Buskar av hägg och *Salix* spp. och träd av björk, al och *Salix* spp. kantar lokalen.

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Inget spel observerades den 14 juni 15:30 men 3 icke spelande *Rana esculenta* observerades.

Hotfaktorer

Träden runt dammen skuggar mer och mer för varje år.

Åtgärder

Nerhuggning av skog på åtminstone någon sida runt dammen.

Lokal

Hässleberg

Lokalnummer

Re 21

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Kulturdamm ca 10 x 10 m med mycket vegetation av *Equisetum* spp., *Polygonum* spp., besöksöta och vattenmjöja. Vattnet kantat av buskar och enstaka träd av *Salix* spp. Lokalen ligger inne i tämligen mager beteshage (hästar).

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 15 juni 12:00 spelade 2 hannar i nordvästra kanten av vattnet medan ytterligare ca 10 *Rana esculenta* observerades. Den 18 juni 12:15 besöktes dammen igen men då förekom inget spel.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Nötabo 2

Lokalnummer

Re 22

Typ av vatten

Sjö

Beskrivning av lokal och omgivning

Sjö ca 100 x 100 m. Vegetationen i sjön består mestadels av kaveldun, vass, näckrosor, gul svärdsilja och buskar av *Salix* spp. En del döda träd och buskar ligger också i sjön. I norra delen av lokalen kantas sjön av gammal bokskog med inslag av andra lövträd (bl a ek, björk och *Prunus* spp.). Södra delen har avverkats nyligen (< 5 år) och består till stor del av inhägnad lärkträdsplantering och slyskog.

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

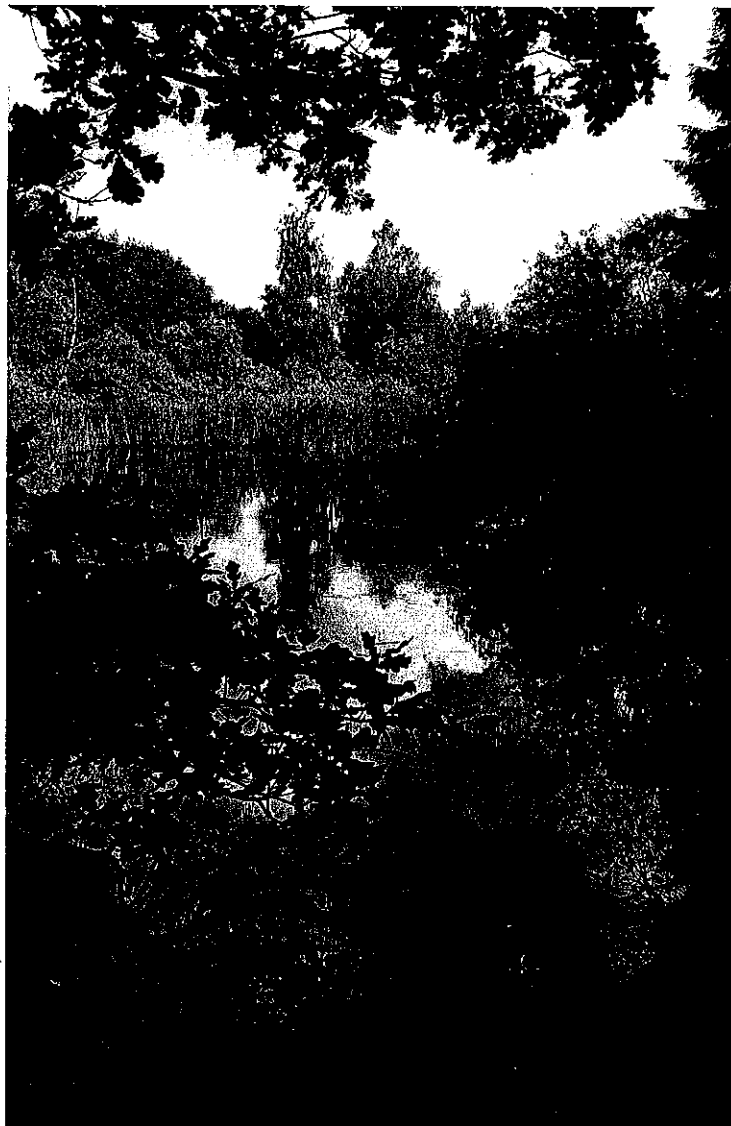
Den 15 juni 13:05 spelade fler än 100 hannar i södra och västra kanten av sjön.

Hotfaktorer

Inga uttalade hot just nu men när skogen på södra delen växt upp kommer sjön att vara betydligt mer skuggad än idag.

Åtgärder

Viss upprensning i sjön från döda träd och buskar.

Beskrivning av lokal och omgivning

Sjö ca 200 x 200 m som är tämligen igenväxt av kaveldun, vass, *Salix* spp. och även björk. I de öppna vattenytorna växer näckrosor och vattenklöver. Sjön kantas av gran, ek, *Salix* spp. och björk. Lokalen omges av granskog utom i norr där nyplantering av lärkträd skett.

Lokal

Nötabo 3

Lokalnummer

Re 23

Typ av vatten

Sjö

Klassning

Tidigare känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 15 juni 14:00 spelade fler än 30 hannar i södra och västra kanten av sjön.

Hotfaktorer

Sjön är till stora delar igenväxt med endast små öppna vattenytor.

Åtgärder

Viss upprensning i sjön för att förhindra igenväxning.

Inget foto

Lokal

N Bramstorp

Observation av spel 1999

Den 23 maj 23:15 spelade 2-4 hannar.

Lokalnummer

Re 24

Hotfaktorer

Torkar ut tidigt under säsongen.

Typ av vatten

Temporär vattensamling

Åtgärder

För att hålla vatten under sommaren måste utgrävning ske.

Beskrivning av lokal och omgivning

Temporär vattensamling som den 18 juni var helt uttorkad och förvandlad till gräsmark. Lokalen omgiven av nyplantering.

Klassning

Tidigare troligen ej känd lokal.

Lokal

Torna Hällestad (Björkensdal)

Lokalnummer

Re 25

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Liten kulturdamm med vegetation av vattenklöver, nate och kaveldun omgiven av buskar av *Salix* spp. och träd av ek. Lokalen belägen inne i naturreservat med torr kuperad gräsmark.

Klassning

Tidigare ej känd lokal.

Observation av spel 1999

Kvällen den 16 eller 17 juni spelade mellan 5–10 hannar observationen gjord av Olle Anderbrant vid Ekologiska institutionen Lunds. Vid besök den 23 juni observerades inga *Rana esculenta*. Troligen utplanterade djur.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Lokal

Risen 1

Lokalnummer

Re 26

Typ av vatten

kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Liten kulturdamm ca 15 x 15 m med vegetation av kaveldun och tuvtätel. Dammen omgiven av *Salix* spp., hagtorn-, hägg- och enbuskar och träd av björk, tall och asp. Förekomst av fisk och vattensalamander observerades i dammen. Lokalen ligger i kuperad betesmark med stort inslag av en. Området är naturreservat.

Klassning

Tidigare troligen känd lokal.

Observation av spel 1999

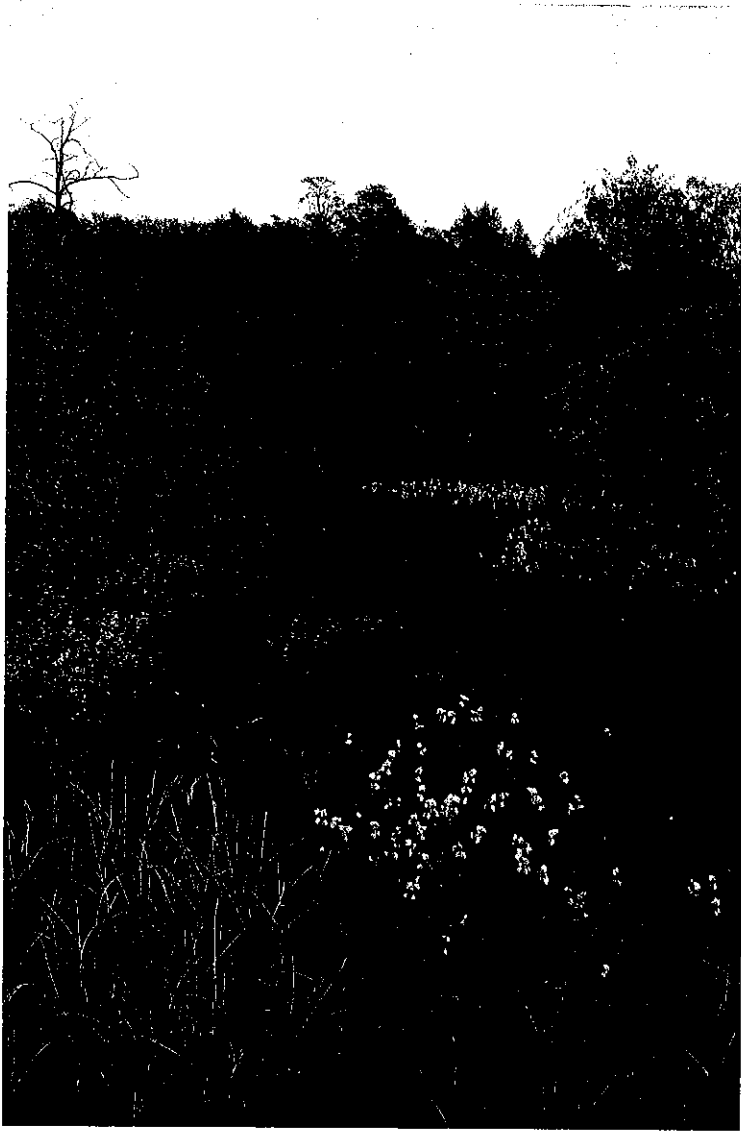
Den 1 juni spelade 3 hannar i östra kanten av dammen och ytterligare ca 15 *Rana esculenta* direktobserverades.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Beskrivning av lokal och omgivning

Litet grunt vattenområde, kärr ca 10 x 10 m med vegetation av ängsdun, vattenklöver och tuvtåtel. Dammen omgiven av *Salix* spp., hagtorn- och häggbuskar och träd av björk och al. Torkar troligen inte ut helt men vattennivån kommer att vara betydligt lägre under sommaren. Lokalen ligger i kuperad betesmark med stort inslag av en. Området är naturreservat.

Lokal

Risen 2

Lokalnummer

Re 27

Typ av vatten

Kärr

Klassning

Tidigare troligen känd lokal.

Observation av spel 1999

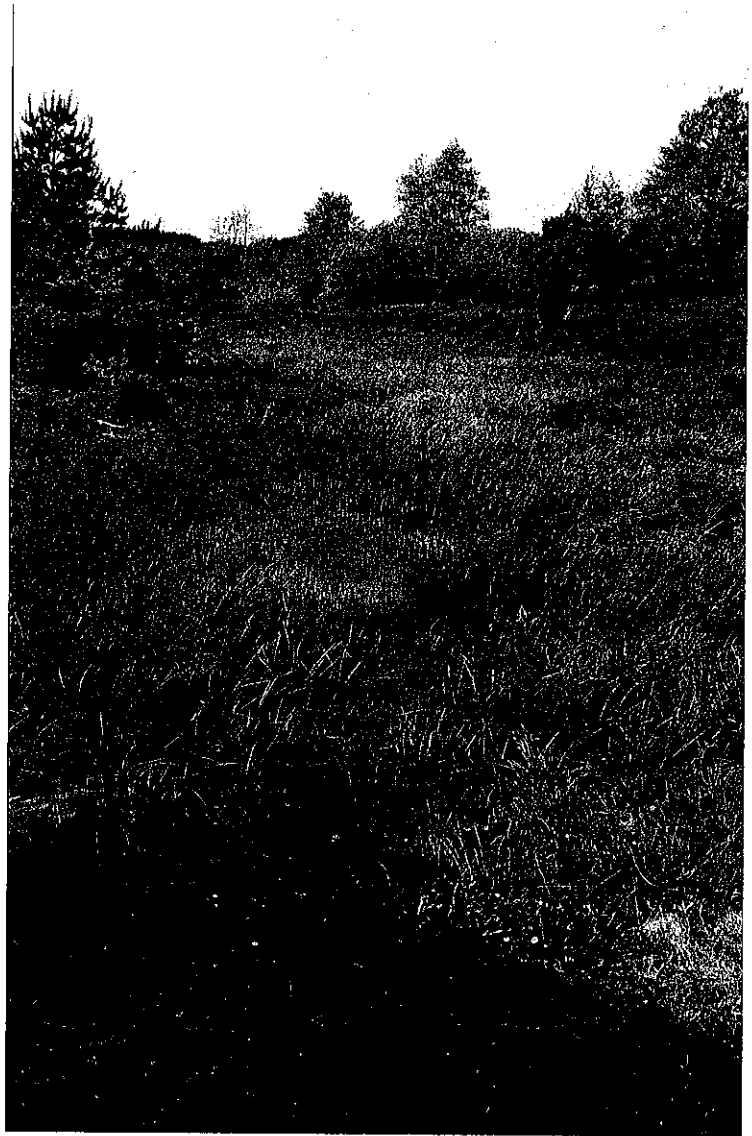
Den 1 juni 14:15 direktobserverades 1 *Rana esculenta* men inget spel.

Hotfaktorer

Låg vattennivå under sommaren.

Åtgärder

Viss utgrävning för att säkerställa vattennivån.

Lokal

Risen 3

Lokalnummer

Re 28

Typ av vatten

Kärr

Beskrivning av lokal och omgivning

Litet grunt vattenområde, kärr ca 7 x 20 m med vegetation av *Carex* spp. och tuvtåtel. Runt dammen några spridda *Salix* spp.- och enbuskar samt träd av björk och tall. Torkar troligen inte ut helt under sommaren men vattennivån kommer att sjunka betydligt. Lokalen ligger i kuperad betesmark med stort inslag av en. Området är naturreservat.

Klassning

Tidigare troligen känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 1 juni 14:45 direktobserverades 6 *Rana esculenta* men inget spel.

Hotfaktorer

Låg vattennivå under sommaren.

Åtgärder

Viss utgrävning för att säkerställa vattennivån.

Lokal

Risen 4

Lokalnummer

Re 29

Typ av vatten

Kulturdamm

Beskrivning av lokal och omgivning

Medelstor kulturdamm med vegetation av *Carex* spp, kaveldun och vattenklöver. Runt dammen mycket *Salix* spp.-buskar och en del björkar. Lokalen ligger i kuperad betesmark med stort inslag av en. Området är naturreservat.

Klassning

Tidigare troligen känd lokal.

Observation av spel 1999

Den 1 juni 15:10 spelade fler än 20 hannar i dammens södra del.

Hotfaktorer

Inga identifierade hot.

Åtgärder

För tillfället inga.

Ätlig groda lokaler

HOLMEJA

EKSHOLM

HÄSSLEBERGA

VISSMARLOV

ASSARTORP

BORUP

Re 21

RÄBERGSSLÄTT

RESÄKRA

TRÖBERGA

BJÖRKESÄKRA

STURL

HOLMEJA

EKSHOLM

HÄSSLEBERGA

VISSMARLOV

ASSARTORP

BORUP

Re 21

RÄBERGSSLÄTT

RESÄKRA

TRÖBERGA

BJÖRKESÄKRA

STURL

HOLMEJA

EKSHOLM

HÄSSLEBERGA

VISSMARLOV

ASSARTORP

BORUP

Re 21

RÄBERGSSLÄTT

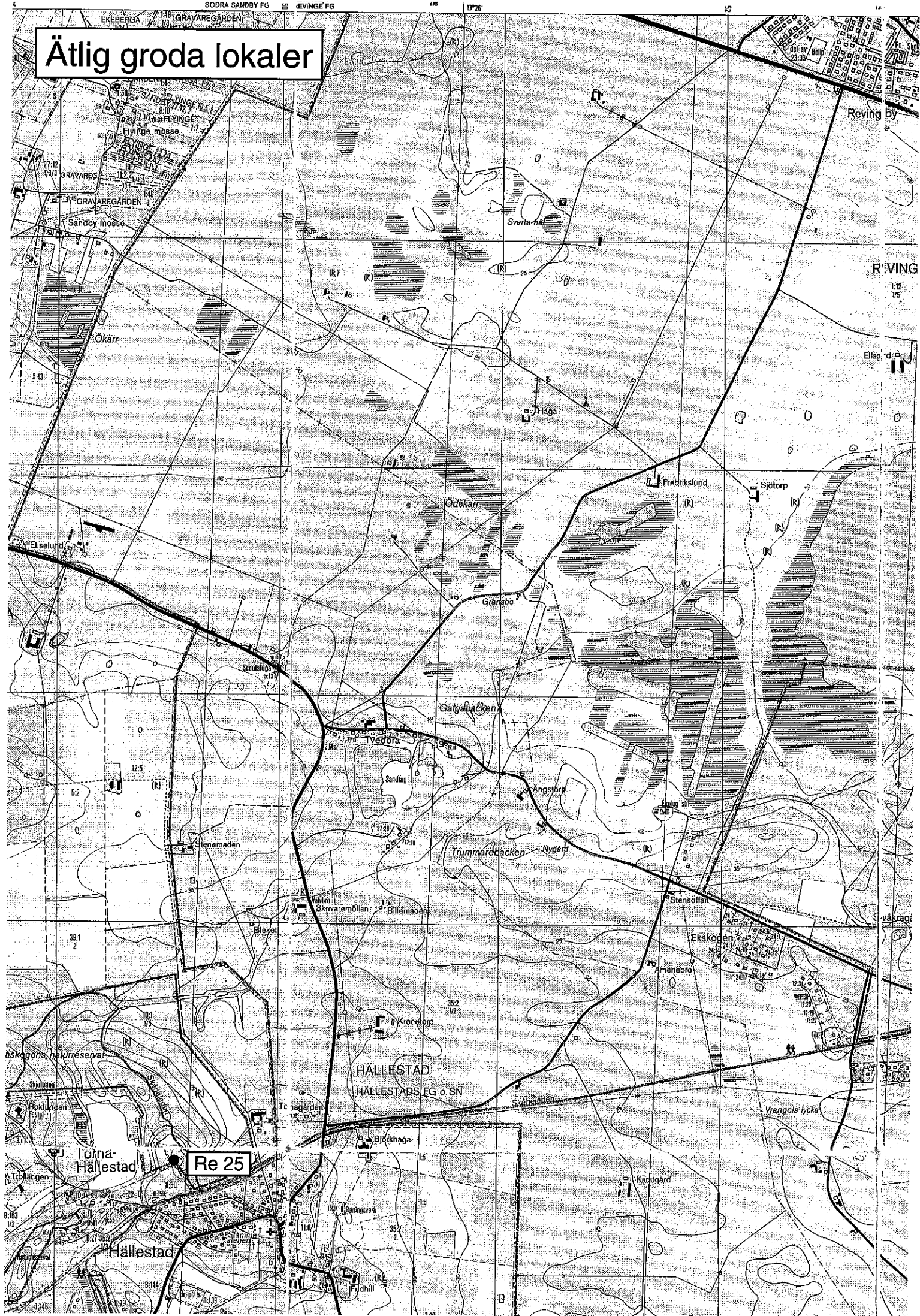
RESÄKRA

TRÖBERGA

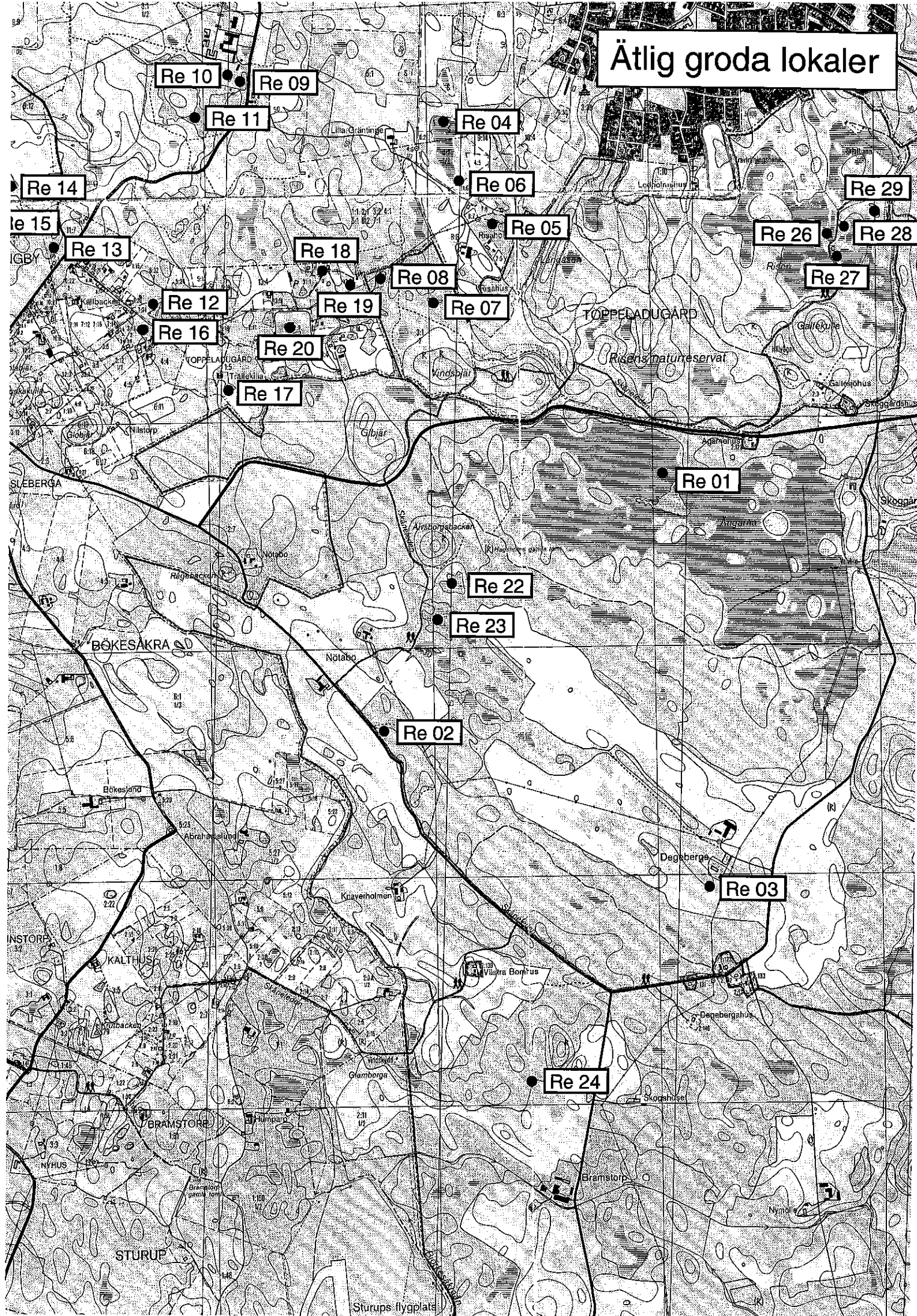
BJÖRKESÄKRA

STURL

Ätlig groda lokaler

Ätlig groda lokaler

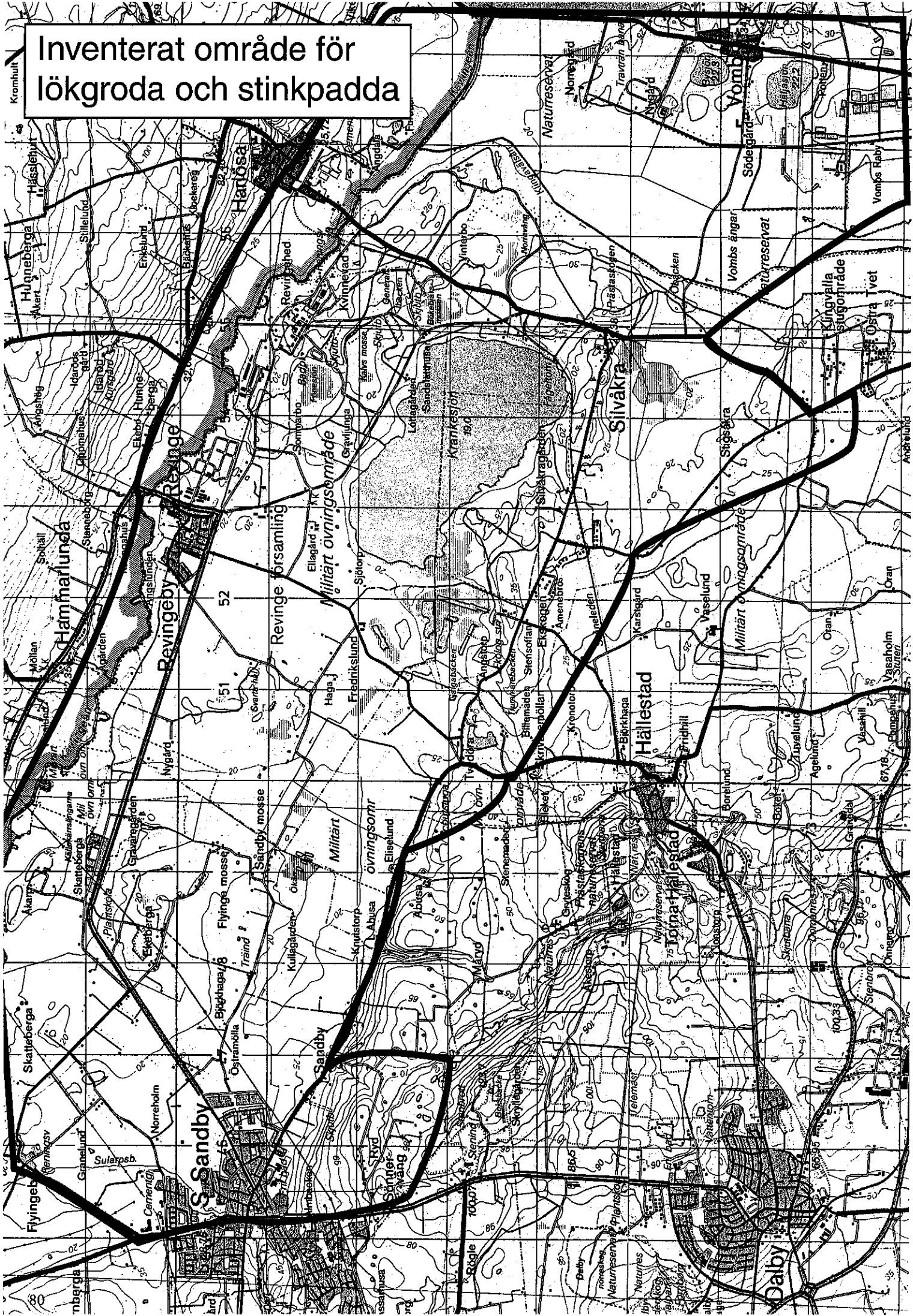

Lista över lokalnummer, lokalnamn, koordinater och kartblad (topografiska kartan 1:50 000).

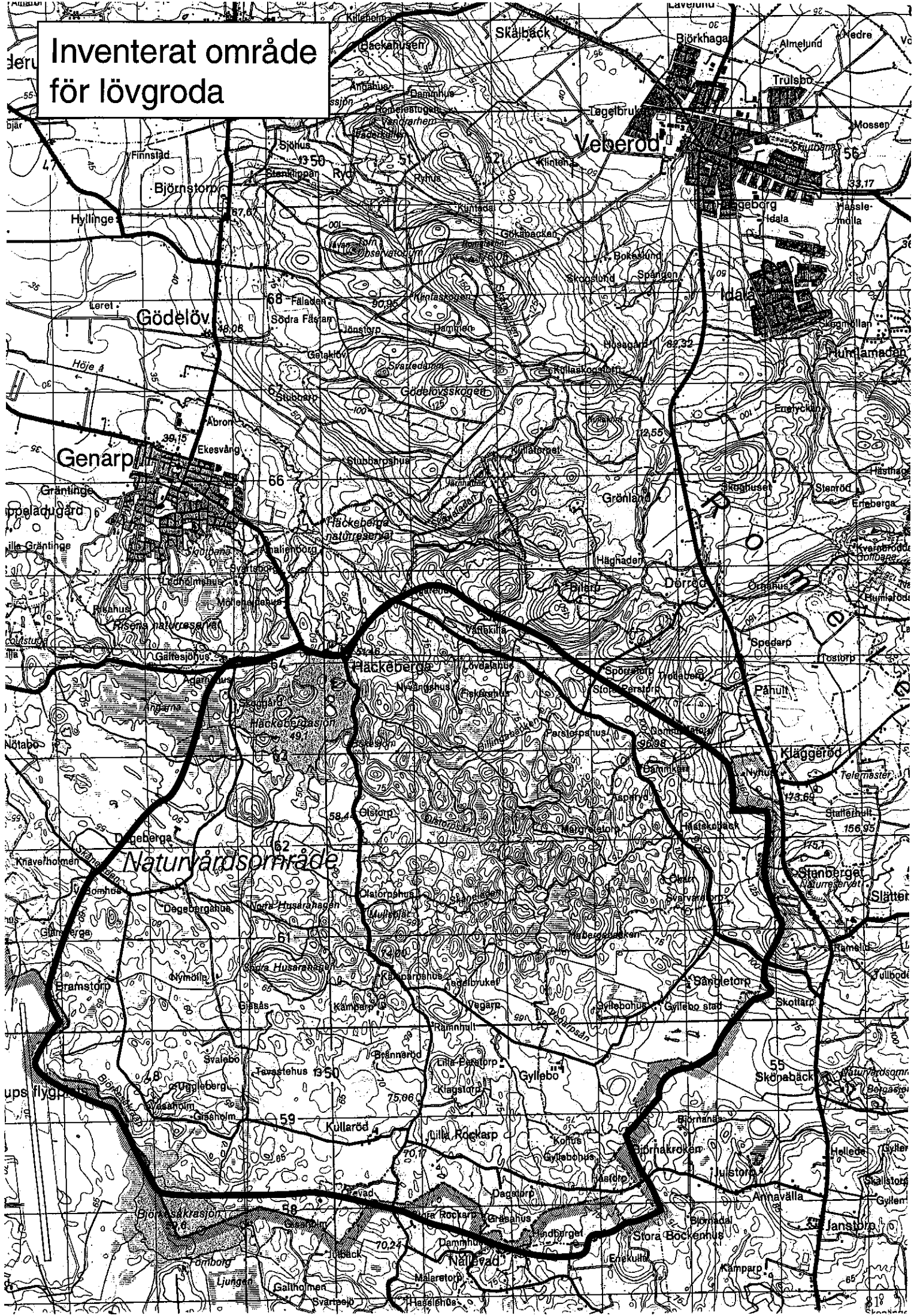
Lokalnr	Lokalnamn	X-koord.	Y-koord.	Kartblad
Lökgroda				
Pf 01	Ö Sandby mosse	617813	134914	2C NO Malmö
Pf 02	Ö Sandby mosse N vägen	617814	134915	2C NO Malmö
Pf 03	N Svarta Hål	617907	135103	2D NV Tomelilla
Pf 04	Svarta Hål	617904	135101	2D NV Tomelilla
Pf 05	Vombs Norregård	617500	135803	2D NV Tomelilla
Stinkpadда				
Bc 01	Norr Ö Sandby mosse	617816	135000	2D NV Tomelilla
Bc 02	Grustaget Svarta Hål	617811	135014	2D NV Tomelilla
Bc 03	S Ella gård	617806	135216	2D NV Tomelilla
Bc 04	V Ella gård	617810	135213	2D NV Tomelilla
Bc 05	Furudal	617714	135706	2D NV Tomelilla
Bc 06	Stenemaden	617611	134914	2C NO Malmö
Lövgroda				
Ha 01	Sångetorp	616007	135402	2D SV Tomelilla
Ha 02	Björknakroken	615814	135303	2D SV Tomelilla
Ha 03	Lilla Rockarp	615806	135105	2D SV Tomelilla
Ha 04	SO Lilla Rockarp	615800	135108	2D SV Tomelilla
Ha 05	Ramnhult	615918	135106	2D SV Tomelilla
Ha 06	S Bramstorp	615919	134712	2D SV Tomelilla
Ha 07	Perstorpshus	616301	135305	2D SV Tomelilla
Ha 08	Margretetorp	616200	135306	2D SV Tomelilla
Ha 09	Dagstorp	615806	135200	2D SV Tomelilla
Ätlig groda				
Re 01	Ängarna	616310	134802	2D SV Tomelilla
Re 02	Nötabo 1	616212	134615	2D SV Tomelilla
Re 03	Degeberga	616118	134805	2D SV Tomelilla
Re 04	Lilla Gräntinge	616506	134602	2D SV Tomelilla
Re 05	Risaholm 1	616417	134705	2D SV Tomelilla
Re 06	Risaholm 2	616501	134703	2D SV Tomelilla
Re 07	Vindsbjär 1	616410	134701	2D SV Tomelilla
Re 08	Vindsbjär 2	616412	134616	2D SV Tomelilla
Re 09	Toppeladugård 1	616511	134603	2D SV Tomelilla
Re 10	Toppeladugård 2	616511	134601	2D SV Tomelilla
Re 11	Toppeladugård 3	616507	134519	2D SV Tomelilla
Re 12	Toppeladugård 4	616411	134516	2D SV Tomelilla
Re 13	Persborg 1	616416	134507	2D SV Tomelilla
Re 14	Persborg 2	616501	134503	2D SV Tomelilla
Re 15	Persborg 3	616416	134501	2D SV Tomelilla
Re 16	Trällekilla 1	616408	134515	2D SV Tomelilla
Re 17	Trällekilla 2	616403	134602	2D SV Tomelilla
Re 18	Trällekilla 3	616413	134611	2D SV Tomelilla

Re 19	Trällekilla 4	616412	134613	2D SV Tomelilla
Re 20	Trällekilla 5	616408	134607	2D SV Tomelilla
Re 21	Hässleberg	616401	134419	2D SV Tomelilla
Re 22	Nötabo 2	616305	134702	2D SV Tomelilla
Re 23	Nötabo 3	616302	134701	2D SV Tomelilla
Re 24	N Bramstorp	616101	134707	2D SV Tomelilla
Re 25	Torna Hällestad (Björkensdal)	617419	134912	2D SV Tomelilla
Re 26	Risen 1	616415	134816	2D SV Tomelilla
Re 27	Risen 2	616413	134817	2D SV Tomelilla
Re 28	Risen 3	616416	134818	2D SV Tomelilla
Re 29	Risen 4	616418	134900	2D SV Tomelilla

Inventerat område för lökgröda och stinkpadda

Inventerat område för lövgroda

Tack

Stort tack till Björn Lardner som gett många goda råd och för många timmars stimulerande grodprat. Jon Loman delade med sig av sina erfarenheter och sin kunskap om grodor, Jan Pröjts försåg mig med information om grodlokaler. Tack också till Linus Svensson som läst och gett konstruktiv kritik på den här rapporten. ArtDatabanken, SLU har välvilligt ställt sina artdatablad till mitt förfogande.

Referenser

- Ahlén, I. 1977. Faunavård. Om bevarande av hotade djurarter i Sverige. – Skogshögskolan – Naturvårdsverket.
- Ahlén, I. 1989. *Hyla arborea* – lövgroda. (Rev. Per Edenhamn 1995). – Artdatabanken, SLU. Tillgänglig URL: <<http://www-umea.slu.se/MiljoData/webrod/Faktablad/hyla arb.pdf>> (1999-07-16).
- Ahlén, I. och Tjernberg, M. 1992. Artfakta - Sveriges hotade och sällsynta ryggradsdjur 1992. – Databanken för hotade arter.
- Andrén, C. och Nilson, G. 1989. *Rana esculenta* – ätlig groda. (Rev. Per Sjögren Gulve 1995). – Artdatabanken, SLU. Tillgänglig URL: <<http://www-umea.slu.se/MiljoData/webrod/Faktablad/rana esc.pdf>> (1999-07-16).
- Andrén, C. och Nilson, G. 1990. *Bufo calamita* – stinkpadda. (Rev. Mats Höggren, Claes Andrén och Göran Nilson 1994). – Artdatabanken, SLU. Tillgänglig URL: <<http://www-umea.slu.se/MiljoData/webrod/Faktablad/bufo cal.pdf>> (1999-07-16).
- Arnold, E. N. och Burton, J. A. 1977. A field guide to the reptiles and amphibians of Britain and Europe. – William Collins Sons and Co, London.
- Berglund, B. 1975. Lökgrodans utbredning och status i Skåne. – Skånes Natur 62: 104–109.
- Berglund, B. 1976. Skånes sällsynta groddjur. – Statens Naturvårdsverk, SNV PM 765
- Berglund, B. 1979. Något om groddjursfaunan mellan Romeleåsen och Fyledalen. – Skånes Natur Årsbok (1979) 66: 70–75.
- Berglund, B. 1988. *Pelobates fuscus* – lökgroda. (Rev. Ingemar Ahlén 1995). – Artdatabanken, SLU. Tillgänglig URL: <<http://www-umea.slu.se/MiljoData/webrod/Faktablad/pelo fus.pdf>> (1999-07-16).
- Berglund, B. 1993. Minst känd och mest hotad. Arter på fallrepet. Hotade växter och djur i Skåne. – Skånes Natur Årsbok (1993) 80: 56–65.
- Berglund, B. 1998. Projekt lökgroda 1993–1996. – Länsstyrelsen i Skåne län. Rapportserien Skåne i utveckling meddelande nr 98:9.
- Fog, K. 1993. Oplæg til forvaltningsplan for Danmarks padder og krybdyr. – Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.
- Gislén, T. och Kauri, H. 1959. Zoogeography of the Swedish amphibians and reptiles with notes on their growth and ecology. – Acta Vertebratica, Vol 1, No. 3.